

Vergaderjaar 2023–2024

36 550 VIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
2. de begrotingsstaat inzake het agentschap DUO van dit ministerie.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

R.H. Dijkgraaf

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

M.L.J. Paul

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

In deze Eerste Suppletoire Begroting van OCW zijn de effecten van besluiten van het kabinet over de Voorjaarsnota verwerkt. Deze suppletoire wet moet dan ook in samenhang worden gezien met de Voorjaarsnota. Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op (beleids)artikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2024.

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs is verantwoordelijk voor artikel 1 (Primair onderwijs), artikel 3 (Voortgezet onderwijs) en artikel 9 (Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid). De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is verantwoordelijk voor de overige artikelen. De verdeling van de beleidsterreinen tussen de Ministers en de Staatssecretaris is vastgelegd in de portefeuillevverdeling van [Kabinet Rutte IV](#).

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een algemeen deel en een artikelsgewijs deel. Het algemeen deel bevat de belangrijkste suppletoire mutaties op de OCW-begroting (paragraaf 2.1). Vervolgens wordt per beleidsartikel een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting (paragraaf 3). Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting in € miljoen)	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

De toelichtingen op de uitgaven gelden ook voor de verplichtingen. Alleen indien er sprake is van een groot verschil van de verplichtingenmutaties ten opzichte van de uitgavenmutaties, wordt dit verschil apart toegelicht. Deze verschillen ontstaan bijvoorbeeld doordat er verplichtingen zijn aangegaan die niet tot een uitgavenmutatie leiden (zoals het aangaan van garantieverplichtingen in het kader van schatkistbankieren) of door regelingen waarvoor de verplichtingen dit jaar worden aangegaan terwijl de uitgaven pas volgend jaar (of in de jaren daarna) plaatsvinden.

Dit jaar wordt ook het jaar T+5 getoond in de tabel budgettaire gevolgen van beleid. Jaar T+5 staat voor het begrotingsjaar 2029. Dit is nieuw omdat normaliter alleen naar de begrotingshorizon tot en met T+4 werd gekeken. Het gevolg hiervan is dat de bedragen in de kolom van 2029 een stuk hoger zijn. Hierin zitten namelijk ook de beginstanden van dat jaar verwerkt (ook wel de extrapolatiestanden genoemd). In eerdere jaren werden deze standen pas opgenomen in de Ontwerp-begroting die in september wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

2 Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletoire mutaties ten opzichte van de vastgestelde stand begroting 2024 voor het jaar 2024 weergegeven.

Deze mutaties worden hieronder nader toegelicht.

Tabel 1 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)							
	Artikelnr.	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	
Vastgestelde begroting 2024		55.299.160	57.531.978	55.927.279	55.701.865	55.536.856	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1	Ontvangen relevante loon- en prijsbijstelling	Diverse	2.644.964	2.719.484	2.656.470	2.642.208	2.630.970
2	Referentieraming inclusief studiefinanciering	Diverse	12.777	- 650.895	- 764.518	- 771.674	- 758.345
3	Saldo mee- en tegenvallers	Diverse	- 5.211	67.763	118.788	108.847	155.893
4	Saldo in- en extensiveringen	Diverse	- 27.637	- 7.247	12.433	6.408	- 122.042
5	Ingezette eindejaarsmarge	Diverse	236.030	0	0	0	0
6	Kasschuiven	Diverse	801.267	- 868.371	- 159.221	204.172	44.065
7	Nationaal Groeifonds	Diverse	101.790	95.981	148.066	136.721	13.521
8	Niet-plafondrelevante mutaties	11	- 926.471	- 884.806	- 928.498	- 1.039.804	- 1.074.754
9	Desalderingen	3, 14, 15	62.948	46.810	41.810	41.810	41.810
10	Overig	Diverse	6.428	28.197	49.546	46.627	27.603
Stand 1e suppletoire begroting 2024	Totaal	58.206.045	58.078.894	57.102.155	57.077.180	56.495.577	

Toelichting belangrijkste uitgavenmutaties

1. Ontvangen relevante loon- en prijsbijstelling

Het kabinet besluit dit jaar alle loon- en prijsontwikkeling (lpo) uit te keren over de departementale begrotingen, ter compensatie van stijgende lonen en prijzen. In tabel 2 is de verdeling van de lpo over de artikelen te zien. De relevante lpo-tranche 2024 die OCW ontvangt bedraagt in 2024 € 2.645,0 miljoen.

Tabel 2 Uitgekeerde relevante loon- en prijsontwikkeling tranche 2024 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Primair onderwijs	873.152	867.231	869.380	867.707	865.374	867.248
3	Voortgezet onderwijs	633.215	636.148	631.966	628.919	622.892	620.028
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	300.115	300.616	300.659	300.205	297.769	296.736
6	Hoger beroepsonderwijs	237.581	231.366	225.619	219.778	221.200	217.184
7	Wetenschappelijk onderwijs	360.003	360.556	363.707	362.368	364.264	363.178
8	Internationaal beleid	897	884	883	883	883	883
9	Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	14.938	22.216	22.311	22.827	22.737	22.651
11	Studiefinanciering	30.927	104.896	48.507	47.255	42.485	41.996
12	Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	2.357	2.328	2.359	2.382	2.401	2.394
13	Lesgeld	857	848	901	897	901	900
14	Cultuur	56.089	59.435	57.432	57.343	57.191	56.996
15	Media	32.576	32.309	32.331	32.412	32.557	32.988
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid	80.110	78.738	78.935	78.121	78.656	77.773

Art.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
25	Emancipatie	1.087	1.130	1.032	1.085	971	971
91	Nog onverdeeld	0	0	0	0	574	574
95	Apparaat Kerndepartement	21.060	20.783	20.448	20.026	20.115	20.162
Totaal		2.644.964	2.719.484	2.656.470	2.642.208	2.630.970	2.622.662

2. Referentieraming inclusief studiefinanciering

Er vindt op de referentieraming en de raming van de studiefinanciering (hierna sf-raming) een per saldo tegenvaller van € 12,8 miljoen plaats in 2024 op de uitgaven. Deze tegenvaller wordt grotendeels veroorzaakt door een tegenvaller op de referentieraming van € 24,4 miljoen. Hier zitten verschillende bewegingen onder, allen ten opzichte van de Referentieraming van vorig jaar. Er worden onder andere meer leerlingen in de basisschoolleeftijd geraamd. Vanaf 2025 leidt de referentieraming tot meevallers vanwege een aanzienlijke bijstelling naar beneden van het aantal geraamde geboorten in de CBS bevolkingsprognose en tevens een kleine bijstelling naar beneden van het aantal in te stromen vo-leerlingen uit het buitenland. Daarnaast is het aantal studenten in het ho aanzienlijk lager, omdat de doorstroom vanuit het voortgezet onderwijs en het mbo naar het ho lager is dan voorheen verwacht en omdat de instroom van internationale studenten lager is dan eerder geraamd. Per saldo leiden deze effecten structureel tot een meevaller van € 499,8 miljoen op de referentieraming.

Daarnaast doen er zich meevallers voor op de relevante sf-raming van € 11,6 miljoen in 2024. Dit wordt veroorzaakt door het lagere aantal studenten dat doorwerkt in deze raming en daarnaast is er een lagere verwachting te zien in de omzettingen van prestatiebeurzen naar giften (op het moment van afstuderen). Structureel leidt de sf-raming tot een meevaller van € 297,2 miljoen.

Tabel 3 Leerlingen- en studentenontwikkeling en studiefinanciering (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Primair onderwijs	62.839	- 57.380	- 74.170	- 48.435	16.853	- 23.271
3	Voortgezet onderwijs	- 38.154	- 98.211	- 117.553	- 93.806	- 73.214	- 64.050
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	- 300	- 23.400	- 18.300	- 26.300	- 27.400	- 18.900
6	Hoger beroepsonderwijs	0	- 131.716	- 186.294	- 222.047	- 239.222	- 237.531
7	Wetenschappelijk onderwijs	0	- 97.836	- 134.919	- 152.570	- 158.432	- 156.081
11, 12, 13	Studiefinanciering (relevant)	- 11.608	- 242.352	- 233.282	- 228.516	- 276.930	- 297.202
Totaal		12.777	- 650.895	- 764.518	- 771.674	- 758.345	- 797.035

3. Saldo overige mee- en tegenvallers

Naast de referentieraming en sf-raming vindt er per saldo een meevaller van € 5,2 miljoen plaats op de OCW-begroting in 2024. Deze meevaller wordt onder andere veroorzaakt door een meevaller op de subsidieregeling school en omgeving van € 44,5 miljoen. Een deel van deze regeling is in 2023 al uitgekeerd en komt niet tot betaling in 2024 en 2025. Daarnaast vindt er een tegenvaller van € 46,6 miljoen plaats op de bekostiging van de nieuwkomers in het po. Dit wordt veroorzaakt door een blijvend hoge instroom van nieuwkomers en een verbeterde ramingsmethodiek waarbij wordt gerekend met de beleidsmatig vastgestelde bedragen voor nieuwkomers in het primair onderwijs en een nauwkeurigere inschatting van de werkelijke instroom.

4. Saldo in- en extensiveringen

Binnen de OCW-begroting worden een aantal extensiveringen gedaan om een deel van de intensiveringen te dekken. Hieronder worden enkele grotere in- en extensiveringen nader toegelicht:

- lerarenbeurs ophogen: De Lerarenbeurs stimuleert de verhoging van het opleidings- en kwalificatieniveau van leraren. Gezien de overvraging van de beurs in het afgelopen jaar, wordt het budget voor de komende jaren opgehoogd met cumulatief € 9,3 miljoen in de periode 2024 tot en met 2026;
- ophoging budget zij-instroom: De Regeling zij-instroom is een instrument in het bestrijden van het lerarentekort, waarbij momenteel het aantal aanvragen het budget overstijgt. De regeling wordt opgehoogd met cumulatief € 14,8 miljoen in 2024 en 2025 om aan het stijgend aantal aanvragen te kunnen voldoen;
- digitaal examineren: OCW zal met deze middelen een programma opzetten waarmee onderzocht wordt op welke manier het verder digitaliseren van het examineren kan worden vormgegeven, enerzijds om het examen nauwer aan te kunnen laten sluiten op belangrijke vaardigheden van leerlingen en anderzijds om processen rondom het examineren efficiënter in te richten. Het betreft incidentele middelen voor het voorbereiden en uitvoeren van een experimenteer- en leerfase van cumulatief € 26,0 miljoen tot en met 2029;
- masterplan Campussen Groningen: Naar aanleiding van de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen is door het kabinet een meerjarig investeringspakket toegezegd ten behoeve van brede sociaal-economische ontwikkeling in Groningen. Onderdeel van dit pakket is het versterken van het kennis- en innovatie ecosysteem, door middel van campusontwikkeling. Het investeringspakket bedraagt cumulatief € 50,0 miljoen en wordt gedekt via extensiveringen binnen de OCW-begroting op de artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie), artikel 6 (Hoger onderwijs), artikel 7 (Wetenschappelijk onderwijs) en artikel 16 (Onderzoek en wetenschapsbeleid);
- energie 2024: In 2023 is structureel een extra tranche loon- en prijsbijstelling (lpo) toegekend aan de OCW-begroting in verband met gestegen energielasten. Deze lpo-middelen voor 2024 voor het funderend onderwijs (€ 30,6 miljoen) worden geëxtensiveerd;
- G5: Door de overgang van een betaling per schooljaar naar een betaling per kalenderjaar voor de convenanten G5 valt er in 2025 eenmalig € 18,4 miljoen vrij.

5. Eindejaarsmarge

De totale onderuitputting in 2023 bedroeg € 494,0 miljoen. Conform begrotingsregels wordt maximaal 1% van het gecorrigeerde begrotingstotaal als eindejaarsmarge toegevoegd aan de begroting voor 2024. De totaal beschikbare eindejaarsmarge in 2024 komt daarmee voor OCW uit op € 470,9 miljoen. In tabel 4 is de inzet van de eindejaarsmarge uitgesplitst. Van de eindejaarsmarge wordt € 103,5 miljoen ingezet voor openstaande verplichtingen voor het kwijtschelden van DUO schulden bij gedupeerden en ex-partners als gevolg van de kinderopvangtoeslagenaffaire (KOT). Dit budget is niet volledig tot besteding gekomen in 2023 en is nodig voor uitbetalingen in 2024 en verder. Daarnaast wordt € 84,1 miljoen ingezet voor diverse andere openstaande verplichtingen vanuit 2023. Dit zijn verplichtingen die in 2023 zijn aangegaan, niet tot besteding zijn gekomen, en in 2024 alsnog moeten worden voldaan. Deze openstaande verplichtingen zijn reeds bij de Tweede Suppletoire begroting of in de brief 'Beleidsmatige mutaties na Najaarsnota' gemeld aan de Tweede en Eerste Kamer. De hoogste openstaande verplichting betreft die op het budget bekostiging aan

Oekraïense nieuwkomers ter hoogte van € 23,8 miljoen. Daarnaast wordt € 48,4 miljoen ingezet voor diverse problematiek op de OCW-begroting. Er wordt in totaal € 236,0 miljoen van de eindejaarsmarge op de OCW-begroting ingezet. De resterende € 234,9 miljoen wordt niet overgeheveld naar de OCW-begroting en ingezet ter verbetering van het Rijksbrede beeld.

Tabel 4 Eindejaarsmarge (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2024
	<i>Maximale EJM 1%</i>	470.942
11	Maatregelen kabinetsreactie POK	103.543
Diverse	Openstaande verplichtingen	84.109
Diverse	Overige inzet	48.378
	<i>Saldo na inzet EJM op OCW-begroting</i>	234.912
	Niet overgeheveld naar OCW-begroting en ingezet voor het Rijksbrede beeld	- 234.912
	Saldo eindejaarsmarge	0

6. Kasschuiven

Op de begroting worden diverse meerjarige kasschuiven doorgevoerd, om de budgetten in overeenstemming te brengen met het verwachte bestedingsritme. De grootste kasschuif betreft een schuif van € 1,0 miljard op het budget van de reisvoorziening van de vervoersbedrijven. Hiermee wordt de betaling aan de vervoersbedrijven (gedeeltelijk) al aan het eind van het voorafgaande jaar in plaats van aan het begin van het betreffende jaar gedaan (in dit geval in 2024 in plaats van in 2025), zonder af te wijken van de afspraken met de vervoerbedrijven. Met deze kasschuif wordt op verzoek van het kabinet een bijdrage geleverd aan de optimalisering van het kasritme van de Staat over de jaren heen.

7. Nationaal Groeifonds

In tabel 5 staan de middelen voor het Nationaal Groeifonds uiteengezet. Hierin zijn de volgende zaken verwerkt:

- in de derde ronde van het NGF zijn de middelen voor een aantal OCW-projecten (deels) toegekend. Deze middelen worden bij Voorjaarsnota overgeheveld naar de OCW-begroting. Het gaat om de NGF-projecten Innovatie huisvesting (cumulatief € 124,2 miljoen), Techkwadraat (cumulatief € 145,8 miljoen), Creative Industries Immersive Impact Coalition (CIIC) (cumulatief € 102,3 miljoen) en Impuls open leer middelen (cumulatief € 20,5 miljoen);
- de openstaande verplichtingen op lopende projecten waarvoor in 2023 verplichtingen zijn aangegaan, maar niet tot besteding zijn gekomen, maar wel tot betaling komen in 2024. Deze openstaande verplichtingen zijn reeds bij de Tweede Supplettoire begroting of in de brief 'Beleidsmatige mutaties na Najaarsnota' gemeld aan de Tweede en Eerste Kamer;
- twee kasschuiven waarbij middelen naar achteren worden geschoven op twee NGF-projecten. Het gaat om de Biotech booster waarbij er € 25,1 miljoen vanuit 2024 wordt geschoven naar latere jaren en het NGF Collectief Laaggeletterdheid waarbij er € 1,0 miljoen van 2024 naar 2025 wordt geschoven.

Tabel 5 Nationaal Groeifonds (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1, 3, 95	Open leermateriaal	1.035	11.594	7.932	0	0	0
1, 3, 95	Ontwikkelkracht	13.029	0	0	0	0	0
3, 95	Digitaal onderwijs goed geregeld	1.544	0	0	0	0	0
4	Collectief laagopgeleiden en laaggeletterden reeks en kasschuif	5.903	1.037	0	0	0	0
6	Nationale LLO Katalysator	31.223	0	0	0	0	0
6	Digitaliseringsimpuls onderwijs NL	38.678	0	0	0	0	0
16	Biotech booster reeks en kasschuif	- 22.372	18.034	6.335	704	0	0
16	Einsteintelescope	6.500	0	0	0	0	0
16	Big chemistry	1.700	0	0	0	0	0
3, 95	Huisvesting	16.558	5.513	45.443	43.167	13.521	0
3, 95	Techkwadraat	6.400	45.103	46.456	47.850	0	0
14	CIIC	700	14.700	41.900	45.000	0	0
95	NGF apparaatskosten	892	0	0	0	0	0
	Totaal	101.790	95.981	148.066	136.721	13.521	0

8. Niet-plafondrelevante mutaties

De niet-plafondrelevante (NR) mutaties hebben betrekking op de studiefinanciering. Het betreft hier de tranche 2024 van de niet-plafondrelevante prijsbijstelling van € 198,2 miljoen.

Daarnaast is er een meevaller op de niet relevante sf-raming van € 1,1 miljard. Dit wordt verklaard door het lagere aantal studenten in de referentieraming en doordat op alle niveaus het percentage studenten dat leent daalt.

9. Desalderingen

Dit betreft desalderingen van uitgaven en ontvangsten. De grootste desaldering binnen dit bedrag betreft de dotatie aan de Algemene Media-reserve van € 45,3 miljoen. Hiermee wordt aansluiting gevonden op de geactualiseerde Ster-raming.

10. Overig

Dit saldo bestaat uit verschillende technische mutaties:

- een meevaller op Covid-19 budgetten als gevolg van het aflopen van het Nationaal Programma Onderwijs. Door het aflopen van het programma vallen de resterende middelen vrij. Daarnaast worden hier enkele openstaande verplichtingen verwerkt voor het Nationaal Programma Onderwijs met betrekking tot monitoring en evaluatie en de maatwerkregeling ventilatie wegens vertraging in de afhandeling van bezwaarschriften;
- een toevoeging van de middelen die OCW in 2023 heeft ontvangen voor de financiering van kennisopbouw en samenwerking bij programma's voor cultuur in Oekraïne wordt toegevoegd aan 2024;
- overboekingen met andere departementen;
- technische mutaties en interne overboekingen.

Tabel 6 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnr.	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	
Vastgestelde begroting 2024		2.038.040	2.220.961	2.292.730	2.369.227	2.445.758	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1	Referentieraming inclusief studiefinanciering	Diverse	- 60.489	- 61.427	- 28.606	8.125	48.837
2	Saldo in- en extensiveringen	11	- 1.067	- 1.600	- 1.600	0	0
3	Kasschuif	12	8.500	- 1.500	- 3.500	- 3.500	0
4	Niet-plafondrelevante mutaties	11	87.372	70.796	53.349	34.958	15.548
5	Desalderingen	3, 14, 15	62.948	46.810	41.810	41.810	41.810
6	Overig	Diverse	15.564	0	0	0	0
Stand 1e suppletoire begroting 2024	Totaal	2.150.868	2.274.040	2.354.183	2.450.620	2.551.953	

Toelichting belangrijkste ontvangstenmutaties

1. Referentieraming inclusief studiefinanciering

Op de ontvangsten vindt een tegenvaller plaats van € 60,5 miljoen in 2024. Dit wordt veroorzaakt doordat de relevante renteontvangsten in 2024 omlaag zijn bijgesteld met € 43,3 miljoen. De relevante renteontvangsten vallen in de eerste jaren tegen doordat er bij de vorige raming geen rekening was gehouden met het deel van de studenten voor wie er wel rente wordt gerekend maar nog niet hoeft af te lossen. Daarnaast vindt er een structurele tegenvaller plaats van € 22,2 miljoen op de ontvangstenraming van de studiefinancieringsraming. Deze wordt met name veroorzaakt door een tegenvaller op de lesgeldontvangsten. Dit wordt veroorzaakt doordat meer studenten kiezen om het lesgeld in termijnen te betalen, waardoor de ontvangsten structureel naar achter schuiven.

2. Saldo in- en extensiveringen

De wettelijke rente die DUO rekent aan studenten die een betalingsregeling willen treffen bij DUO wordt op 0 procent gezet in de jaren 2024, 2025 en 2026. Hiermee wordt voorkomen dat het voor studenten financieel gunstiger is om geen betalingsregeling af te sluiten met DUO, maar direct met het CJIB, omdat het CJIB geen rente rekent. Dit leidt tot cumulatief € 4,3 miljoen lagere ontvangsten.

3. Kasschuif

Dit betreft middelen voor het op 0 procent zetten van de rente op de gepauzeerde schulden van de gedupeerden en ex-partners als gevolg van de KOT. Middels een kasschuif worden deze middelen in het juiste kasritme gezet.

4. Niet-plafondrelevante mutaties

De niet-plafondrelevante ontvangsten zijn op de ontvangsten van de studiefinancieringsraming in de eerste jaren hoger dan geraamd door extra ontvangsten op de rentedragende studielening. Dit wordt mogelijk verklaard door de positieve rente. Structureel worden geen hogere ontvangsten verwacht.

5. Desalderingen

Dit betreft desalderingen van uitgaven en ontvangsten. De grootste desaldering binnen dit bedrag betreft de dotatie aan de Algemene Media-reserve van € 45,3 miljoen. Hiermee wordt aansluiting gevonden op de geactualiseerde Ster-raming.

6. Overig

Dit saldo bestaat met name uit coronamiddelen die op de cultuurbegroting beschikbaar waren voor de Opengestelde Monumenten Lening waarvan € 25,6 miljoen niet is benut.

3 De beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1. Primair onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art.1 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	15.363.520	0	15.363.520	2.152.844	17.516.364	496.395	653.574	901.159	884.166	16.174.271
Uitgaven	15.428.036	0	15.428.036	1.026.547	16.454.583	787.502	664.837	903.619	883.186	16.163.158
Bekostiging	14.033.924	0	14.033.924	899.344	14.933.268	677.307	713.655	738.023	800.853	14.651.948
Bekostiging po-instellingen	13.765.148	0	13.765.148	922.394	14.687.542	799.573	783.707	808.075	870.905	14.427.089
Bekostiging Caribisch Nederland	30.142	0	30.142	324	30.466	327	327	327	327	30.725
Aanvullende bekostiging	207.029	0	207.029	- 25.284	181.745	- 106.103	- 72.289	- 72.289	- 72.289	160.619
Aanpak lerarentekort G5	31.605	0	31.605	1.910	33.515	- 16.490	1.910	1.910	1.910	33.515
Subsidies (regelingen)	703.480	0	703.480	105.966	809.446	76.911	- 84.994	133.262	49.974	755.639
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	27.878	0	27.878	6.256	34.134	7.326	7.326	7.326	7.326	35.204
Nederlands onderwijs buitenland	14.528	0	14.528	0	14.528	800	800	800	800	15.328
Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	18.051	0	18.051	998	19.049	998	998	998	998	19.049
School en omgeving	174.404	0	174.404	- 3.240	171.164	- 23.577	11.928	15.139	15.139	281.846
Basisvaardigheden	224.765	0	224.765	72.282	297.047	67.828	- 126.969	96.418	12.365	240.540
NGF Open Leermateriaal	3.790	0	3.790	443	4.233	11.594	7.932	0	0	0
NGF Digitaal Onderwijs	5.300	0	5.300	1.284	6.584	0	0	0	0	2.750
Schoolmaaltijden	101.260	0	101.260	2.485	103.745	0	0	0	0	0
Brugfunctionaris	40.285	0	40.285	1.624	41.909	1.909	1.909	2.309	2.309	42.594
Overige subsidies	93.219	0	93.219	23.834	117.053	10.033	11.082	10.272	11.037	118.328
Opdrachten	42.683	0	42.683	- 12.766	29.917	- 5.282	- 6.303	- 5.835	- 5.826	34.269
Opdrachten	42.683	0	42.683	- 12.766	29.917	- 5.282	- 6.303	- 5.835	- 5.826	34.269
Bijdrage aan agentschappen	39.813	0	39.813	4.211	44.024	4.465	4.214	4.186	4.217	46.329
Dienst Uitvoering Onderwijs	39.813	0	39.813	4.211	44.024	4.465	4.214	4.186	4.217	46.329
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	11.189	0	11.189	456	11.645	181	181	181	166	8.179
Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	8.393	0	8.393	319	8.712	44	44	44	29	5.246
UWV	2.796	0	2.796	137	2.933	137	137	137	137	2.933
Bijdrage aan medeoverheden	596.753	0	596.753	29.530	626.283	34.114	38.278	33.682	33.682	652.963
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	572.386	0	572.386	34.040	606.426	33.955	36.184	36.184	36.184	645.432
Caribisch Nederland	19.878	0	19.878	- 3.321	16.557	163	2.098	- 3.081	- 3.081	2.463
Scholenprogramma Groningen	3.089	0	3.089	- 89	3.000	- 89	- 89	494	494	3.583
Ventilatie in scholen	0	0	0	300	300	0	0	0	0	0
Overig	1.400	0	1.400	- 1.400	0	85	85	85	85	1.485

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	194	0	194	- 194	0	- 194	- 194	120	120	13.831
Brede scholen	194	0	194	- 194	0	- 194	- 194	120	120	13.831
Ontvangsten	9.208	0	9.208	0	9.208	0	0	0	0	9.208

Tabel 8 Uitsplitsing verplichtingen

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	15.363.520	0	15.363.520	2.152.844	17.516.364	496.395	653.574	901.159	884.166	16.174.271
waarvan garantieplichtingen	0	0	0	1.384	1.384	0	0	0	0	0
waarvan overig	15.363.520	0	15.363.520	2.151.460	17.514.980	496.395	653.574	901.159	884.166	16.174.271

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 2,2 miljard verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 ten behoeve van het bekostigingsjaar 2025 in het najaar van 2024 al wordt verplicht. Zie het algemene deel voor een verdere toelichting op de loon- en prijsbijstelling.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 1,0 miljard verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor het instrument bekostiging wordt per saldo met € 899,3 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 van € 798,7 miljoen;
- een aanpassing naar aanleiding van de jaarlijkse raming van het aantal verwachte leerlingen in het primair onderwijs. Op het budget van 2024 resulteert dit in een opwaartse bijstelling van € 62,8 miljoen (zie ook het algemene deel);
- een verhoging van het budget voor de nieuwkomersbekostiging met € 46,6 miljoen als gevolg van de doorrekening van het verwachte aantal nieuwkomers;
- een verhoging van € 23,8 miljoen in het kader van de openstaande verplichting voor Oekraïense nieuwkomers in verband met een vertraagde betaling (zoals gemeld in de brief 'Beleidsmatige mutaties na Najaarsnota');

- een overboeking van € 24,5 miljoen vanaf artikel 3 (Voortgezet onderwijs) om het budget van de arbeidsmarkttoelage op juiste wijze te verdelen over de artikelen;
- een overboeking van € 24,4 miljoen naar artikel 14 (Cultuur) ten behoeve van de Bibliotheek op school;
- een verlaging van de beschikbaar gestelde middelen ter compensatie van de energielasten voor 2024 ad € 14,7 miljoen;
- een overboeking naar overige subsidies van de middelen (€ 12,4 miljoen) die vanuit het coalitieakkoord beschikbaar zijn gekomen voor Verzuim en Onderwijszorgarrangementen (OZA);
- een overboeking van € 12,0 miljoen naar het instrument overige subsidies bij artikel 3 (Voortgezet onderwijs). Dit betreft middelen die vanuit het coalitieakkoord beschikbaar zijn gekomen voor professionalisering van leerkrachten in het kader van het bijgestelde curriculum. Het budget wordt verschoven in de tijd en zal vanaf artikel 3 (Voortgezet onderwijs) tot uitgaven leiden in de jaren 2025, 2026 en 2027.

Zoals aangegeven in de begroting 2024 is voor het programma schoolmaaltijden (€ 166,0 miljoen in 2024) een deel van de dekking (tijdelijk) gevonden op de bekostiging po (€ 13,4 miljoen) en bekostiging vo (€ 8,6 miljoen). Aangezien er voldoende eindejaarsmarge beschikbaar is, wordt het terugdraaien van deze extensivering op de bekostiging in de voorjaarsnota 2024 verwerkt.

Subsidies

Het budget voor het instrument subsidies wordt per saldo met € 106,0 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door:

- twee overboekingen van € 64,2 miljoen en € 33,1 miljoen vanaf artikel 3 (Voortgezet onderwijs) voor de subsidieregelingen Basisvaardigheden en School en Omgeving, zodat deze middelen juist over de artikelen verdeeld staan;
- een toevoeging aan het budget van € 36,5 miljoen voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2024;
- een neerwaartse bijstelling van het budget van School en Omgeving met € 34,2 miljoen ter correctie van een voortijdige betaling in 2023;
- een overboeking vanaf het instrument bekostiging van de middelen (€ 12,4 miljoen) die vanuit het coalitieakkoord beschikbaar zijn gekomen voor Verzuim en OZA.

Amendement Ceder

In het kader van het amendement van het lid Ceder c.s. (36410-VIII-66) wordt het budget met € 0,5 miljoen verhoogd en verlaagd. Zie hiervoor de brief 'Reactie moties- en amendementen funderend onderwijs'.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget wordt per saldo met € 29,5 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 van € 34,7 miljoen;
- een verlaging van het budget voor onderwijshuisvesting in Caribisch Nederland in 2024 met € 7,5 miljoen. Deze verlaging is onderdeel van een kasschuif waarbij het budget in 2025 en 2026 wordt verhoogd. Hiermee wordt de verdeling van de middelen over de jaren aangepast op de actuele planning van de onderwijshuisvestingsconvenanten Caribisch Nederland;

- een verhoging van het budget met € 5,0 miljoen in het kader van de openstaande verplichting naar aanleiding van de vertraagde uitvoering van de onderwijshuisvestingsconvenanten Caribisch Nederland (zoals in 2023 in de 2^e suppletoire begroting en de brief ‘Beleidsmatige mutaties na Najaarsnota’ gemeld).

Toelichting bijdrage OCW aan scholenprogramma Groningen

In 2016 is tussen OCW, Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en de betrokken schoolbesturen en gemeenten afgesproken dat in het Groningse aardbevingsgebied 101 scholen aardbevingsbestendig en toekomstbestendig worden gemaakt. Aan het scholenprogramma dragen, naast de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) (€ 172,5 miljoen), de gemeenten en schoolbesturen (€ 44,5 miljoen), het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (€ 23,5 miljoen) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (€ 50,0 miljoen; waarvan € 3,0 miljoen per jaar tot en met 2034) bij.

Hieronder is een overzicht opgenomen waarin, conform artikel 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet, de maximaal te ontvangen bedragen per gemeente zijn opgenomen. Voor de bijdrage aan de gemeenten voor het kalenderjaar 2024 zal dit (net als voor kalenderjaar 2023) als wettelijke grondslag gelden op basis van artikel 4.23, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Tabel 9 Maximaal te ontvangen bedragen per gemeente ten behoeve van scholenprogramma Groningen

Gemeente	Bedrag per jaar
Het Hogeland	417.520
Groningen	134.834
Midden-Groningen	896.924
Eemsdelta	1.550.722
Totaal	3.000.000

3.2 Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	11.290.093	0	11.290.093	1.498.524	12.788.617	344.096	377.641	541.335	490.076	11.119.375
Uitgaven	11.459.272	0	11.459.272	492.179	11.951.451	587.557	470.649	636.632	506.712	11.680.809
Bekostiging	10.512.339	0	10.512.339	524.387	11.036.726	434.142	418.406	432.338	447.456	10.606.251
Bekostiging vo-instellingen	10.364.349	0	10.364.349	516.823	10.881.172	478.428	462.705	476.637	491.755	10.507.325
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo- instellingen	0	0	0	100	100	0	0	0	0	0
Bekostiging Caribisch Nederland	23.804	0	23.804	232	24.036	232	232	232	232	24.033
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	119.646	0	119.646	7.232	126.878	- 44.518	- 44.531	- 44.531	- 44.531	74.893
Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.540	0	4.540	0	4.540	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	744.532	0	744.532	- 54.047	690.485	145.157	42.825	193.590	48.318	852.017
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	25.076	0	25.076	1.210	26.286	1.028	1.028	1.028	1.028	18.968
Subsidieregeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven	5.637	0	5.637	- 5.637	0	- 5.767	- 5.982	- 5.982	- 5.982	0
Praktijkgerichte programma's	10.501	0	10.501	569	11.070	5.819	569	- 4.681	2	0
Regeling Heterogene brugklassen	0	0	0	0	0	1.861	1.861	1.861	1.861	57.361
Basisvaardigheden	254.366	0	254.366	- 54.014	200.352	49.916	- 74.813	67.413	13.683	271.919
Maatschappelijke diensttijd	121.177	- 1.000	120.177	- 1.264	118.913	- 946	0	0	0	181.753
School en omgeving	111.510	0	111.510	- 44.767	66.743	- 3.750	7.430	9.468	9.468	178.345
NGF Ontwikkelkracht	19.972	0	19.972	8.931	28.903	0	0	0	0	0
Schoolmaaltijden	64.740	0	64.740	1.699	66.439	0	0	0	0	0
Brugfunctionaris VO	11.538	0	11.538	- 18	11.520	0	0	625	625	12.163
NGF Techkwadraat	0	0	0	5.775	5.775	44.459	45.793	47.167	0	0
NGF Huisvesting	0	0	0	16.108	16.108	5.054	44.975	42.690	13.034	0
Overige subsidies	120.015	1.000	121.015	17.361	138.376	47.483	21.964	34.001	14.599	131.508
Opdrachten	80.477	0	80.477	- 2.363	78.114	- 2.090	- 446	888	1.070	88.708
Opdrachten	63.925	0	63.925	- 2.363	61.562	- 2.090	- 446	888	1.070	68.336
MDT opdrachten	16.552	0	16.552	0	16.552	0	0	0	0	20.372
Bijdrage aan agentschappen	70.009	0	70.009	10.427	80.436	7.826	7.345	7.297	7.349	79.690
Dienst Uitvoering Onderwijs	70.009	0	70.009	10.427	80.436	7.826	7.345	7.297	7.349	79.690
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	51.567	0	51.567	13.765	65.332	2.512	2.509	2.509	2.509	53.785
College voor Toetsen en Examens	4.957	0	4.957	8.071	13.028	- 14	- 17	- 17	- 17	4.649
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	46.610	0	46.610	5.694	52.304	2.526	2.526	2.526	2.526	49.136
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	348	0	348	10	358	10	10	10	10	358
GRAZ (ECML) en PISA	348	0	348	10	358	10	10	10	10	358

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Ontvangsten	7.391	0	7.391	7.000	14.391	0	0	0	0	7.391

Tabel 11 Uitsplitsing verplichtingen

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	11.290.093	0	11.290.093	1.498.524	12.788.617	344.096	377.641	541.335	490.076	11.119.375
waarvan garantieplichtingen	0	0	0	- 5.375	- 5.375	0	0	0	0	0
waarvan overig	11.290.093	0	11.290.093	1.503.899	12.793.992	344.096	377.641	541.335	490.076	11.119.375

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 1,5 miljard verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 ten behoeve van het bekostigingsjaar 2025 in het najaar van 2024 al wordt verplicht. Zie het algemene deel voor een verdere toelichting op de loon- en prijsbijstelling.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 492,2 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor het instrument bekostiging wordt per saldo met € 524,4 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 van € 586,8 miljoen;
- een aanpassing naar aanleiding van de jaarlijkse raming van het aantal verwachte leerlingen in het voortgezet onderwijs. Op het budget van 2024 resulteert dit in een neerwaartse bijstelling van € 38,2 miljoen (zie ook het algemene deel);
- een overboeking van € 24,5 miljoen naar artikel 1 (Primair onderwijs) om het budget van de arbeidsmarkttoelage op juiste wijze te verdelen over de artikelen;
- een verlaging van de beschikbaar gestelde middelen ter compensatie van de energielasten ad € 15,9 miljoen;
- een overboeking van € 10,6 miljoen vanaf het instrument subsidies ten behoeve van de schoolleidersbeurs voortgezet onderwijs.

Zoals aangegeven in de begroting 2024 is voor het programma schoolmaaltijden (€ 166,0 miljoen in 2024) een deel van de dekking (tijdelijk) gevonden op de bekostiging po (€ 13,4 miljoen) en bekostiging vo (€ 8,6 miljoen).

Aangezien er voldoende eindejaarsmarge beschikbaar is, wordt het terugdraaien van deze extensivering op de bekostiging in de voorjaarsnota 2024 verwerkt.

Subsidies

Het budget voor het instrument subsidies wordt per saldo met € 54,0 miljoen verlaagd. Dit wordt met name verklaard door:

- twee overboekingen van € 64,2 miljoen en € 33,1 miljoen naar artikel 1 (Primair onderwijs) voor de subsidieregelingen Basisvaardigheden en School en Omgeving, zodat deze middelen juist verdeeld staan over de artikelen;
- een toevoeging aan het budget van € 36,9 miljoen voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2024;
- de extra investeringen van € 21,9 miljoen in 2024 naar aanleiding van de goedgekeurde aanvragen voor het Nationaal Groeifonds (Innovatie Onderwijshuisvesting ad € 16,1 miljoen; Techkwadraat ad € 5,8 miljoen);
- neerwaartse bijstelling van het budget van School en Omgeving met € 10,3 miljoen ter correctie van een voortijdige betaling in 2023;
- een overboeking van € 5,6 miljoen naar het instrument bekostiging in navolging van de afspraak in het sectorakkoord VO 2014-2017 om de beschikbaar gestelde middelen voor het voorkomen van onnodig zittenblijven, doorontwikkeld tot de subsidieregeling Structureel voorkomen onnodig zittenblijven, na afloop van de regeling toe te voegen aan de lumpsum.

Amendement Westerveld

In het kader van het amendement van het lid Westerveld 36410-VIII-39 wordt het budget met € 1,0 miljoen verhoogd en verlaagd. Zie hiervoor de brief 'Reactie moties- en amendementen funderend onderwijs.'

Bijdragen aan agentschappen

Het budget voor het instrument bijdragen aan agentschappen wordt per saldo met € 10,4 miljoen verhoogd. Dit wordt voornamelijk verklaard door:

- een toevoeging aan het budget van € 3,5 miljoen voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2024;
- een overboeking van € 3,0 miljoen voor het uitvoeren van activiteiten binnen KOMEX (Kostprijsmodel examens);
- een toevoeging van € 2,5 miljoen ten behoeve van het professionaliseringsplan van DUO.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Het budget voor het instrument bijdrage aan ZBO's/RWT's wordt per saldo met € 13,8 miljoen verhoogd. Dit wordt grotendeels verklaard door:

- een overboeking van € 7,5 miljoen vanuit artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwasseneducatie) ten behoeve van het werkprogramma van het CvTE;
- een toevoeging van € 2,5 miljoen ter correctie van een eerdere aanvraag van Cito op de WaU-middelen;
- een toevoeging aan het budget van € 2,8 miljoen voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2024.

Ontvangsten

De ontvangsten worden met € 7,0 miljoen verhoogd.

3.3 Beleidsartikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	6.498.888	500	6.499.388	484.037	6.983.425	534.165	320.763	332.376	266.663	5.847.359
Uitgaven	5.642.932	500	5.643.432	238.468	5.881.900	314.520	335.834	346.001	314.024	5.887.555
Bekostiging	4.976.105	0	4.976.105	246.430	5.222.535	280.728	287.421	308.011	279.952	5.209.871
Bekostiging mbo-instellingen	4.078.966	0	4.078.966	240.382	4.319.348	235.625	241.165	263.229	230.244	4.460.601
Bekostiging Caribisch Nederland	12.200	0	12.200	- 201	11.999	- 200	- 200	- 200	- 200	12.242
Bekostiging vavo	87.079	0	87.079	4.641	91.720	4.641	4.641	4.647	4.647	91.826
Loopbaanoriëntatie	0	0	0	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Kwaliteitsafspraken investeringsbudget	704.330	0	704.330	0	704.330	0	0	0	0	540.033
Regionaal Investeringsfonds	47.819	0	47.819	- 25.731	22.088	3.662	4.815	3.335	8.261	32.958
Regionaal Programma	35.211	0	35.211	- 4.661	30.550	5.000	5.000	5.000	5.000	40.211
Begeleidingsgesprekken jeugdwerkloosheid	10.500	0	10.500	0	10.500	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	377.663	500	378.163	- 22.419	355.744	- 20.024	- 6.925	- 18.188	- 22.097	324.298
Praktijkleren	259.046	0	259.046	15.038	274.084	12.265	18.779	11.303	10.772	231.910
NGF Laaggeletterdheid	3.600	0	3.600	784	4.384	683	0	0	0	0
Actieplan Laaggeletterdheid/Tel mee met Taal	14.270	0	14.270	464	14.734	373	623	623	669	13.235
Loopbaanoriëntatie	34.082	0	34.082	- 32.000	2.082	- 32.000	- 32.000	- 32.000	- 32.000	0
Doorstroom beroepskolom	33.180	0	33.180	- 3.360	29.820	0	6.720	3.360	0	50.000
Vakwedstrijden mbo	4.928	0	4.928	262	5.190	262	262	262	262	5.190
Overige subsidies	28.557	500	29.057	- 3.607	25.450	- 1.607	- 1.309	- 1.736	- 1.800	23.963
Opdrachten	16.471	0	16.471	6.954	23.425	- 111	944	1.744	1.744	8.453
Opdrachten	16.471	0	16.471	6.954	23.425	- 111	944	1.744	1.744	8.453
Bijdrage aan agentschappen	24.514	0	24.514	4.505	29.019	3.237	2.991	3.473	3.488	28.734
Dienst Uitvoering Onderwijs	21.268	0	21.268	4.351	25.619	3.083	2.837	3.319	3.334	25.334
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	3.246	0	3.246	154	3.400	154	154	154	154	3.400
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	99.894	0	99.894	- 7.398	92.496	4.630	4.897	4.854	4.830	95.306
College voor Toetsen en Examens	11.861	0	11.861	- 11.861	0	- 468	- 468	- 468	- 468	10.393
Wet SLOA	70	0	70	- 70	0	- 70	- 31	- 31	- 31	1.903
SBB	82.802	0	82.802	4.371	87.173	4.836	5.064	5.021	4.997	76.456
NWO Comenius	4.240	0	4.240	6	4.246	283	283	283	283	5.584
NCP NLQF	921	0	921	156	1.077	49	49	49	49	970
Bijdrage aan medeoverheden	148.285	0	148.285	10.396	158.681	46.060	46.506	46.107	46.107	220.893
RMC's	40.694	0	40.694	6.274	46.968	- 244	- 244	- 244	- 244	66.951
Educatie	85.462	0	85.462	6.551	92.013	5.004	4.950	4.551	4.551	90.013
Regionaal Programma	22.129	0	22.129	- 2.929	19.200	31.800	31.800	31.800	31.800	53.929
Masterplan Campus Groningen	0	0	0	500	500	9.500	10.000	10.000	10.000	10.000
Ontvangsten	4.700	0	4.700	0	4.700	0	0	0	0	4.700

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	6.498.888	500	6.499.388	484.037	6.983.425	534.165	320.763	332.376	266.663	5.847.359
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	14.669	14.669	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	6.498.888	500	6.499.388	469.368	6.968.756	534.165	320.763	332.376	266.663	5.847.359

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden in 2024 met € 484,1 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 245,6 miljoen) wordt grotendeels veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 op het instrument bekostiging van circa € 271,0 miljoen. Deze loon- en prijsbijstelling voor het jaar 2025 wordt in het najaar van 2024 verplicht aan de mbo-instellingen.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 238,5 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt in 2024 per saldo met € 246,4 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel), waardoor de bekostiging structureel voor circa € 271,0 miljoen wordt opgehoogd;
- de middelen beschikbaar gesteld om de gevolgen van krimp in het mbo op te vangen van € 30,0 miljoen voor 2024 worden doorgeschoven naar 2027 doordat er wordt gewacht op besluitvorming over exacte besteding totdat het interdepartementale beleidsonderzoek MBO was afgerond;
- de middelen voor de regeling aanvullende bekostiging loopbaanoriëntatie van € 32,0 miljoen worden structureel overgeboekt van het instrument subsidie naar het instrument bekostiging;
- in 2024 wordt circa € 25,7 miljoen van de beschikbare middelen voor het instrument Regionaal Investeringsfonds (RIF) doorgeschoven naar latere jaren om de uitgaven weer in overeenstemming te brengen met het verwachte betalingsritme;
- de bekostiging voor mbo-instellingen wordt neerwaarts bijgesteld op basis van de meest actuele referentieraming. Dit heeft te maken met de verwachte krimp in het mbo in de komende jaren, en de trend dat steeds minder jongeren binnen het mbo doorstromen vanwege de aantrekkingskracht van de huidige krappe arbeidsmarkt;
- een eenmalige intensivering van in totaal € 50,0 miljoen voor het masterplan campus Groningen in de jaren 2024 tot en met 2029. Deze intensivering wordt gedekt via verschillende extensiveringen binnen de

- OCW-begroting. Voor artikel 4 betekent dit een tijdelijke verlaging van de bekostiging bij mbo-instellingen voor de jaren 2025 tot en met 2029 van circa € 3,0 miljoen per jaar;
- daarnaast wordt de bekostiging van mbo-instellingen vanaf 2031 structureel met € 5,0 miljoen verlaagd ter dekking van het investeringspakket voor het ondernemingsklimaat van de microchipsector (Kamerstukken II, [33009, nr. 141](#));
 - voor de zomer van 2024 wordt het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk naar de Tweede Kamer gestuurd. In voorbereiding hierop wordt vanaf 2025 structureel € 5,0 miljoen overgeboekt van de mbo-bekostiging naar het regionaal programma voor scholen.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt in 2024 per saldo met circa € 22,4 miljoen verlaagd. Deze verlaging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemene deel), waardoor subsidies met circa € 14,8 miljoen structureel wordt opgehoogd;
- een kasschuif op het instrument doorstroom beroepskolom van € 10,1 miljoen in 2024 naar de jaren 2026 en 2027 is noodzakelijk om de kasgevolgen van deze regeling in overeenstemming te brengen met het (verwachte) betalingsritme aan de onderwijsinstellingen;
- de structurele overboeking van € 32,0 miljoen voor de regeling loopbaanoriëntatie van het instrument subsidie naar het instrument bekostiging.

Amendement Soepboer

Met het amendement Soepboer wordt voor de looptijd van het Bestuursakkoord Friese Taal en Cultuur (vijf jaren) een jaarlijks bedrag van € 0,5 miljoen ter beschikking gesteld. De dekking hiervan wordt gevonden in artikel 16 Onderzoek en Wetenschapsbeleid, waarvan 2024 gedekt wordt op subsidies, en 2025 tot en met 2028 gedekt wordt op NWO praktijkgericht onderzoek.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget voor bijdrage aan medeoverheden wordt in 2024 per saldo met circa € 10,4 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel), waardoor de bijdrage aan medeoverheden structureel circa € 7,9 miljoen wordt opgehoogd;
- een verhoging vanuit het coalitieakkoord van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) op het educatiebudget in het kader van taalonderwijs aan anderstalige volwassenen van in totaal circa € 2,9 miljoen, waarvan € 2,0 miljoen in 2024;
- een incidentele verhoging van in totaal € 50 miljoen op het budget masterplan campus Groningen, waarvan € 0,5 miljoen in 2024. Deze wordt gedekt via verschillende extensiveringen binnen de OCW-begroting op de artikel 4, artikel 6 (Hoger onderwijs), artikel 7 (Wetenschappelijk onderwijs) en artikel 16 (Onderzoek en wetenschapsbeleid);
- voor de zomer van 2024 wordt het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk naar de Tweede Kamer gestuurd. In voorbereiding hierop wordt vanaf 2025 structureel € 31,8 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor het regionaal programma aan gemeenten. Deze structurele ophoging komt door een overboeking vanuit SZW van € 5,1 miljoen, een overboeking vanuit het Gemeentefonds van de decentralisatie-uitkering Jeugd van € 21,7 miljoen en een overheveling vanuit het RMC van € 5,0 miljoen.

3.4 Beleidsartikel 6. Hoger onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid art. 6 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	4.529.816	0	4.529.816	247.181	4.776.997	- 8.923	- 21.443	94.719	- 100.132	3.972.996
Uitgaven	4.530.410	0	4.530.410	299.872	4.830.282	108.006	73.878	9.284	- 88.709	3.990.315
Bekostiging	4.337.840	0	4.337.840	212.118	4.549.958	89.596	56.004	- 8.463	- 108.178	3.907.908
Bekostiging onderwijsdeel	3.737.469	0	3.737.469	179.892	3.917.361	79.537	45.950	- 18.517	- 118.232	3.709.481
Bekostiging ontwerp en ontwikkeling	151.379	0	151.379	8.148	159.527	8.066	8.061	8.061	8.061	159.441
Studievoorschot kwaliteitsafspraken	410.024	0	410.024	22.085	432.109	0	0	0	0	0
Bekostiging flexibel hoger onderwijs voor volwassenen	1.975	0	1.975	0	1.975	0	0	0	0	0
Fonds onderzoek en wetenschap	36.993	0	36.993	1.993	38.986	1.993	1.993	1.993	1.993	38.986
Subsidies (regelingen)	135.827	0	135.827	67.932	203.759	- 1.394	- 1.434	- 1.453	257	395
Tegemoetkoming 2e lerarenopleiding	2.638	0	2.638	0	2.638	0	0	0	0	0
NGF Aanpak professionalisering leraren	3.527	0	3.527	- 1.576	1.951	- 1.631	- 1.638	- 1.695	0	0
NGF Katalysator	78.476	0	78.476	31.329	109.805	0	0	0	0	0
NGF Digitale impuls	45.000	0	45.000	38.063	83.063	0	0	0	0	0
Overige subsidies	6.186	0	6.186	116	6.302	237	204	242	257	395
Bijdrage aan agentschappen	18.910	0	18.910	1.838	20.748	1.947	1.839	1.816	1.828	26.494
Dienst Uitvoering Onderwijs	18.910	0	18.910	1.838	20.748	1.947	1.839	1.816	1.828	26.494
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	37.833	0	37.833	17.984	55.817	17.857	17.469	17.384	17.384	55.518
NWO: Promotiebeurs voor leraren	11.346	0	11.346	610	11.956	610	610	610	610	11.956
NWO: NRO-programma's Hoger Onderwijs	21.151	0	21.151	1.138	22.289	1.203	1.184	1.184	1.184	23.178
Nederland-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)	5.336	0	5.336	1.634	6.970	1.442	1.073	988	988	5.782
Bijdrage RWT Nuffic	0	0	0	10.155	10.155	10.155	10.155	10.155	10.155	10.155
Bijdrage RWT. Centr. Stud	0	0	0	4.447	4.447	4.447	4.447	4.447	4.447	4.447
Ontvangsten	17	0	17	0	17	0	0	0	0	16

Tabel 15 Uitsplitsing verplichtingen										
	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	4.529.816	0	4.529.816	247.181	4.776.997	- 8.923	- 21.443	94.719	- 100.132	3.972.996
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	- 7.987	- 7.987	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	4.529.816	0	4.529.816	255.168	4.784.984	- 8.923	- 21.443	94.719	- 100.132	3.972.996

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 247,2 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 299,9 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming omdat bij het instrument bekostiging de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 voor zowel 2024 als 2025 in het jaar 2024 verplicht worden (€ 227,4 miljoen);
- garantieverplichtingen/rekening-courant kredieten aan hogescholen die in 2024 zijn aangegaan of vervallen en waar OCW garant voor staat (€ 8,0 miljoen).
- bijstelling van de verplichtingenraming omdat de aanpassing van de studentenaantallen uit de referentieraming 2024 voor 2025 in het jaar 2024 verplicht wordt (€ 131,7 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming om het verplichtingenbedrag 2024 helemaal aan te laten sluiten op de uitgaven, inclusief het overlopende deel van de NGF-projecten uit 2023 (€ 140,4 miljoen).

Uitgaven

De uitgaven worden met € 299,9 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 212,1 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van de volgende mutaties:

- de doorverdeling (€ 233,5 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie het algemeen deel);
- een kasschuif (€ 21,1 miljoen uit 2024 en € 2,7 miljoen uit 2025) naar 2026 om weer aan te sluiten op de tweede tranche van de uitgaven voor 'vitalisering/krimp';
- overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verlagen met € 0,3 miljoen.

De resterende middelen voor halvering van het collegegeld (deze maatregel is stopgezet vanaf collegejaar 2024/2025) worden afgeboekt van de OCW-begroting (€ 133 miljoen in de periode 2028-2030, € 12 miljoen per jaar in de periode 2031-2064 en € 7 miljoen structureel vanaf 2065) ter dekking van het investeringspakket voor het ondernemingsklimaat van de microchipsector. Daarnaast wordt ter dekking de bekostiging van het HBO hiervoor vanaf 2031 structureel met € 3,2 miljoen verlaagd. Ook deze middelen worden afgeboekt (Kamerstukken II, [33009](#), nr 141).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 67,9 miljoen verhoogd. Het betreft:

- de onderuitputting op de NGF-projecten LLO-katalysator (€ 31,2 miljoen) en Npuls (€ 38,7 miljoen) die conform de begrotingsregels worden meegenomen naar 2024 in de 100% Eindejaarsmarge van het investeringsplafond;

- overige mutaties (met name de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 en overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verlagen met € 2,0 miljoen.

Bijdrage aan agentschappen en bijdrage aan ZBO's/RWT's

Het budget voor de bijdrage aan agentschappen en de bijdrage aan ZBO's/RWT's wordt per saldo met € 19,9 miljoen verhoogd in 2024. Deze verhoging wordt veroorzaakt door:

- de overboeking van de uitgaven voor de wettelijke taak van Nuffic en het Landelijk Centrum Studiekeuze van subsidies op artikel 7 (Wetenschappelijk onderwijs) naar bijdrage aan RWT's op artikel 6 (€ 13,9 miljoen);
- overige mutaties (met name de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 en overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verhogen met € 6,0 miljoen.

3.5 Beleidsartikel 7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid art. 7 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	7.165.172	0	7.165.172	549.103	7.714.275	206.800	189.428	191.847	33.944	7.391.215
Uitgaven	7.076.407	0	7.076.407	346.096	7.422.503	245.671	212.135	193.550	145.313	7.316.340
Bekostiging	7.047.046	0	7.047.046	360.378	7.407.424	259.484	225.776	207.420	159.197	7.302.054
Bekostiging onderwijsdeel	2.997.688	0	2.997.688	152.974	3.150.662	66.717	33.042	14.651	- 33.606	3.307.184
Bekostiging onderzoeksdeel	2.843.411	0	2.843.411	146.607	2.990.018	144.800	144.731	144.733	144.733	2.983.026
Bekostiging ondersteuning geneeskunde onderwijs en onderzoek	804.295	0	804.295	40.077	844.372	40.114	40.150	40.183	40.217	851.761
Studievoorschot kwaliteitsafspraken	249.422	0	249.422	12.867	262.289	0	0	0	0	0
Fonds onderzoek en wetenschap	152.230	0	152.230	7.853	160.083	7.853	7.853	7.853	7.853	160.083
Subsidies (regelingen)	22.726	0	22.726	- 14.561	8.165	- 14.239	- 14.073	- 14.201	- 14.205	7.730
Nuffic	9.779	0	9.779	- 9.779	0	- 9.779	- 9.779	- 9.779	- 9.779	0
Studiekeuze123	4.264	0	4.264	- 4.264	0	- 4.264	- 4.264	- 4.264	- 4.264	0
Vluchteling Studenten UAF	2.751	0	2.751	- 823	1.928	- 181	126	126	126	2.570
Handicap & Studie	981	0	981	70	1.051	75	68	48	43	885
Interstedelijk Studentenoverleg (ISO)	394	0	394	70	464	62	69	60	69	343
Landelijke Studenten Vakbond (LSVb)	279	0	279	59	338	59	59	59	59	338
Open en online onderwijs	480	0	480	0	480	0	0	0	0	0
Overige subsidies	3.798	0	3.798	106	3.904	- 211	- 352	- 451	- 459	3.594
Opdrachten	3.468	0	3.468	116	3.584	263	269	168	158	3.226
Opdrachten	3.468	0	3.468	116	3.584	263	269	168	158	3.226
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	3.167	0	3.167	163	3.330	163	163	163	163	3.330
Europees Universitair Instituut Florence (EUI)	2.036	0	2.036	105	2.141	105	105	105	105	2.141

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
United Nations University (UNU)	1.131	0	1.131	58	1.189	58	58	58	58	1.189
Ontvangsten	16	0	16	0	16	0	0	0	0	16

Tabel 17 Uitsplitsing verplichtingen

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	7.165.172	0	7.165.172	549.103	7.714.275	206.800	189.428	191.847	33.944	7.391.215
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	- 12.774	- 12.774	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	7.165.172	0	7.165.172	561.877	7.727.049	206.800	189.428	191.847	33.944	7.391.215

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 549,1 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 346,1 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming omhoog omdat bij het instrument bekostiging de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 voor zowel 2024 als 2025 in het jaar 2024 verplicht worden (€ 362,7 miljoen);
- garantieplichtingen/rekening-courant kredieten aan universiteiten die in 2024 zijn aangegaan of vervallen en waar OCW garant voor staat (€ 12,8 miljoen).
- bijstelling van de verplichtingenraming omlaag omdat de aanpassing van de studentenaantallen uit de referentieraming 2024 voor 2025 in het jaar 2024 verplicht wordt (€ 97,8 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming omlaag om het verplichtingenbedrag 2024 helemaal aan te laten sluiten op de uitgaven (€ 49,1 miljoen).

Uitgaven

De uitgaven worden met € 346,1 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 360,4 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van de volgende mutaties:

- de doorverdeling (€ 362,1 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie het algemeen deel);
- overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verlagen met € 1,7 miljoen.

De resterende middelen voor halvering van het collegegeld (deze maatregel is stopgezet vanaf collegejaar 2024/2025) worden afgeboekt van de OCW-begroting (€ 70 miljoen in de periode 2028-2030, € 6 miljoen per jaar in de periode 2031-2064 en € 3 miljoen structureel vanaf 2065) ter dekking van het investeringspakket voor het ondernemingsklimaat van de microchipsector. Daarnaast wordt ter dekking de bekostiging van het WO hiervoor vanaf 2031 structureel met € 4,9 miljoen verlaagd. Ook deze middelen worden afgeboekt (Kamerstukken II, [33009, nr 141](#)).

Amendement De Hoop

Conform het amendement van Kamerlid De Hoop (PvdA) worden structureel middelen beschikbaar gesteld voor een bachelor Fries (€ 0,3 miljoen). Op hoofdlijnen worden de afspraken vanaf 2025 hierover vastgelegd in de *BFTK* (bestuursafspraken Fries april 2024). In een convenant dat eind dit jaar wordt afgesloten zullen de meer precieze afspraken voor de komende jaren worden vastgelegd. De aanbevelingen van het KNAW-rapport worden hierbij meegenomen. Via het convenant wordt ook invulling gegeven aan de motie betreffende de wettelijke verankering van het academisch Fries.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 14,6 miljoen verlaagd. Het betreft:

- de overboeking van de uitgaven voor de wettelijke taak van Nuffic en het Landelijk Centrum Studiekeuze van subsidies op artikel 7 naar bijdrage aan RWT's op artikel 6 (Hoger onderwijs) van € 13,9 miljoen;
- overige mutaties (met name de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 en overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verlagen met € 0,7 miljoen.

Opdrachten en bijdrage aan (inter)nationale organisaties

Het budget voor de opdrachten en de bijdrage aan (inter)nationale organisaties wordt per saldo met € 0,3 miljoen verhoogd in 2024. Deze verhoging wordt veroorzaakt door:

- overige mutaties (met name de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 en overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verhogen met € 0,3 miljoen.

3.6 Beleidsartikel 8. Internationaal beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid art. 8 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	21.211	0	21.211	6.091	27.302	6.059	5.008	5.028	4.708	25.608
Uitgaven	21.578	0	21.578	6.091	27.669	6.059	5.008	5.028	4.708	25.976
Subsidies (regelingen)	8.607	0	8.607	1.044	9.651	1.101	1.100	1.100	1.100	9.609
Stichting Ons Erfdeel	185	0	185	0	185	0	0	0	0	185
Stichting Nuffic	1.060	0	1.060	52	1.112	52	52	52	52	1.112
Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training	4.339	0	4.339	323	4.662	216	216	216	216	4.555
Internationalisering onderwijs	1.136	0	1.136	- 103	1.033	33	33	33	33	1.169
Duitsland Instituut Amsterdam	896	0	896	44	940	44	44	44	44	940
Netherlands house for Education and Research (Neth-ER)	667	0	667	19	686	19	19	19	19	686
Incidentele subsidies voor het uitwisselen van cultuur	157	0	157	- 30	127	0	0	0	0	157
Overige incidentele subsidies	167	0	167	739	906	737	736	736	736	805
Opdrachten	3.205	0	3.205	2.890	6.095	2.679	1.629	1.629	1.629	4.696
Opdrachten	3.205	0	3.205	2.890	6.095	2.679	1.629	1.629	1.629	4.696
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	9.286	0	9.286	507	9.793	629	629	649	329	9.541
Nederlandse Taalunie	7.680	0	7.680	284	7.964	281	281	281	281	7.872
Europa College Brugge	34	0	34	1	35	1	1	1	1	35
Unesco	57	0	57	2	59	2	2	2	2	59
OESO CERI	98	0	98	3	101	3	3	3	3	101
Fulbright Center	410	0	410	12	422	12	12	12	12	422
EU-programma's en activiteiten	22	0	22	1	23	1	1	1	1	23
Overige bijdragen	985	0	985	204	1.189	329	329	349	29	1.029
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	480	0	480	0	480	0	0	0	0	480
Vlaams-Nederlandshuis DeBuren (Hoofdstuk 5 BuZa)	480	0	480	0	480	0	0	0	0	480
Ontvangsten	99	0	99	0	99	0	0	0	0	99

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 6,1 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 6,1 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 1,0 miljoen verhoogd. Het betreft onder andere:

- een verhoging van per saldo € 0,4 miljoen van de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel);
- een verhoging van het budget van per saldo € 0,6 miljoen voor de Subsidieregeling Koninkrijksbeurzenprogramma [stcrt-2024-5652-n1](#). Deze regeling is bedoeld voor verstrekken van subsidie ter ondersteuning van onderwijsmobiliteit binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

Opdrachten

Het budget wordt verhoogd met € 2,9 miljoen. Dit betreft onder andere:

- een verhoging van per saldo € 0,2 miljoen van de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel);
- een verhoging van € 1,1 miljoen voor het aandeel van de onderwijsdirecties in de gegunde aanbesteding om de internationalisering te bevorderen;
- een verhoging van € 1,5 miljoen door een herschikking van de budgetten voor de Caribische landen van het Koninkrijk der Nederlanden;
- diverse overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten/-artikelen en andere departementen) die het budget in totaal verhogen met € 0,1 miljoen.

Bijdragen aan medeoverheden

Het budget wordt verhoogd met € 1,7 miljoen door een herschikking van de budgetten van de Caribische landen van het Koninkrijk der Nederlanden.

3.7 Beleidsartikel 9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid art. 9 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	242.989	0	242.989	7.799	250.788	163.778	150.889	149.403	149.314	405.237
Uitgaven	254.489	0	254.489	7.799	262.288	163.778	150.889	149.403	149.314	405.436
Bekostiging	95.951	0	95.951	- 12.701	83.250	139.194	139.357	140.222	140.222	255.925
Tekorten regio's	95.951	0	95.951	- 12.701	83.250	139.194	139.357	140.222	140.222	255.925
Subsidies (regelingen)	152.048	0	152.048	18.205	170.253	23.516	10.282	7.933	7.842	140.619
Lerarenbeurs	64.837	0	64.837	5.859	70.696	9.284	6.534	3.534	3.534	62.928
Zij-instroom	82.831	0	82.831	12.847	95.678	13.961	4.483	5.134	5.043	73.995
Overige subsidies	4.380	0	4.380	- 501	3.879	271	- 735	- 735	- 735	3.696
Opdrachten	2.664	0	2.664	1.899	4.563	650	858	858	858	4.547
Opdrachten	2.664	0	2.664	1.899	4.563	650	858	858	858	4.547
Bijdrage aan agentschappen	3.826	0	3.826	396	4.222	418	392	390	392	4.345
Dienst Uitvoering Onderwijs	3.826	0	3.826	396	4.222	418	392	390	392	4.345
Ontvangsten	7.000	0	7.000	0	7.000	0	0	0	0	7.000

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 7,8 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 7,8 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget wordt in 2024 per saldo met € 12,7 miljoen verlaagd. In de jaren daarna wordt het budget verhoogd met € 139,2 miljoen in 2025 tot € 140,2 miljoen in 2028. Deze verschuivingen worden voornamelijk veroorzaakt door:

- in 2024 is er onderuitputting op de regeling onderwijsregio's. Dit veroorzaakte een meevaller van € 14,5 miljoen;
- vanaf 2025 worden middelen vanuit de regeling Professionalisering en begeleiding startende leraren en schoolleiders (PBSS) vanuit artikel 1 (Primair onderwijs) van de OCW begroting en de Regeling aanvullende bekostiging strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim vo (SHRM) vanuit artikel 3 (Voortgezet onderwijs) van de OCW begroting toegevoegd aan het budget voor de Onderwijsregio's, in navolging van bestuurlijke afspraken. Dit gaat in totaal om € 125,6 miljoen;
- daarnaast wordt aan dit budget loonbijstelling toegevoegd van € 5,8 miljoen.

Subsidies

Het budget voor het instrument subsidies wordt per saldo met € 18,2 miljoen verhoogd in 2024. In de jaren hierna wordt het budget ook verhoogd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- een verhoging van het budget voor de Lerarenbeurs. Het budget voor de lerarenbeurs wordt in 2024 met € 2,0 miljoen verhoogd, in 2025 met € 5,8 miljoen en in 2026 met € 3,0 miljoen. Daarnaast wordt er loon- en prijsbijstelling toegevoegd van € 3,9 miljoen in 2024 en € 3,5 miljoen in daaropvolgende jaren;
- het hoofdbudget zij-instroom wordt verhoogd, ten behoeve van een verhoging van het budget voor de subsidieregeling zij-instroom. Het budget wordt verhoogd met € 6,4 miljoen in 2024 en € 8,4 miljoen in 2025. Deze intensivering worden gedekt vanuit middelen die vrijvallen bij de convenanten G5 op artikel 1 (Primair onderwijs) door een overgang van financiering per schooljaar naar per kalenderjaar;
- daarnaast wordt het hoofdbudget zij-instroom verhoogd vanwege onder andere loon- en prijsbijstelling, ter hoogte van € 4,7 miljoen in 2024 tot € 4,0 miljoen in 2029.

3.8 Beleidsartikel 11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	6.283.902	- 167.500	6.116.402	177.453	6.293.855	- 1.982.903	- 1.065.557	- 1.180.980	- 1.211.907	5.951.544
Uitgaven	6.283.902	- 167.500	6.116.402	177.453	6.293.855	- 1.982.903	- 1.065.557	- 1.180.980	- 1.211.907	5.951.544
Inkomensoverdracht	1.365.838	- 167.500	1.198.338	1.079.634	2.277.972	- 1.118.922	- 159.004	- 164.924	- 229.685	3.543.228
Basisbeurs gift (R)	381.474	0	381.474	- 7.266	374.208	- 12.238	- 39.910	- 66.259	- 88.745	1.268.588
Aanvullende beurs gift (R)	790.816	0	790.816	21.695	812.511	17.273	24.876	46.565	57.807	1.078.817
Reisvoorziening gift (R)	16.735	- 167.500	- 150.765	989.254	838.489	- 1.217.629	- 191.863	- 187.421	- 228.945	994.823
Studievoorschotvouchers (R)	91	0	91	3	94	28.437	649	386	0	0
Caribisch Nederland gift (R)	3.101	0	3.101	- 924	2.177	- 924	- 924	- 924	- 924	2.177
Tegemoetkoming doelgroep leenstelsel (R)	0	0	0	0	0	33.163	3.839	2.447	1.435	22.161
Overige uitgaven (R)	173.621	0	173.621	76.872	250.493	32.996	44.329	40.282	29.687	176.662
Leningen	4.706.920	0	4.706.920	- 926.471	3.780.449	- 884.806	- 928.498	- 1.039.804	- 1.074.754	2.257.771
Basisbeurs prestatiebeurs (NR)	1.273.711	0	1.273.711	33.365	1.307.076	37.108	23.963	20.144	49.747	128.313
Aanvullende beurs prestatiebeurs (NR)	354.348	0	354.348	- 9.621	344.727	- 5.216	- 16.590	- 43.797	- 54.818	78.664
Reisvoorziening (NR)	274.413	0	274.413	- 157.334	117.079	- 134.425	- 104.774	- 123.382	- 98.160	84.407
Rentedragende lening (NR)	2.503.933	0	2.503.933	- 722.808	1.781.125	- 708.295	- 752.045	- 814.442	- 871.295	1.773.041
Collegegeldkrediet (NR)	298.972	0	298.972	- 87.144	211.828	- 90.807	- 93.388	- 95.191	- 96.322	200.759
Leven lang leren krediet (NR)	28.080	0	28.080	- 5.182	22.898	- 7.282	- 7.282	- 7.282	- 7.282	22.963
Overige uitgaven (NR)	- 26.537	0	- 26.537	22.253	- 4.284	24.111	21.618	24.146	3.376	- 30.376
Bijdrage aan agentschappen	211.144	0	211.144	24.290	235.434	20.825	21.945	23.748	92.532	150.545
Dienst Uitvoering Onderwijs	211.144	0	211.144	24.290	235.434	20.825	21.945	23.748	92.532	150.545
Ontvangsten	1.600.852	0	1.600.852	40.872	1.641.724	20.160	29.557	47.841	70.810	2.118.589
Ontvangen rente (R)	200.690	0	200.690	- 45.893	154.797	- 49.982	- 23.089	13.636	56.066	418.219
Ontvangsten Caribisch Nederland (R)	528	0	528	193	721	168	140	109	76	795
Overige ontvangsten (R)	20.842	0	20.842	- 800	20.042	- 822	- 843	- 862	- 880	18.848
Terugontvangen lening (NR)	1.378.792	0	1.378.792	87.341	1.466.133	70.765	53.318	34.927	15.517	1.680.696
Ontvangsten Caribisch Nederland (NR)	0	0	0	31	31	31	31	31	31	31

Toelichting: R = relevant, NR = niet-relevant

In de kolom "Mutaties 1^e supplettoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Toelichting instrumenten (algemeen):

Zowel voor de uitgaven als de ontvangsten wordt een onderscheid gemaakt tussen relevant en niet-relevant. Relevant betekent: relevant voor het uitgavenplafond. Uitgangspunt in de begrotingsregels is dat uitgaven die relevant zijn voor het EMU-saldo ook relevant zijn voor het uitgavenplafond.

Zoals opgenomen in Miljoenennota 2022 is de behandeling van prestatiebeurzen voor het EMU-saldo veranderd door gewijzigde inzichten van Eurostat en daarmee CBS.

In deze begroting van OCW worden de prestatiebeursuitgaven als niet-relevant behandeld (zolang die nog niet zijn omgezet in een gift); in de weergave van het EMU-saldo worden zij wel als relevant weergegeven, middels een correctie op het EMU-saldo. De relevante uitgaven in deze begroting worden daarom hoofdzakelijk gevormd door studiefinanciering die meteen als gift wordt toegekend en uitgekeerde prestatiebeurs die wordt omgezet in een gift. Overige niet-relevante uitgaven zijn de rentedragende leningen. Deze uitgaven zijn niet-relevant voor het uitgavenplafond, maar worden wel meegerekend in de EMU-schuld.

De relevante ontvangsten worden vooral gevormd door de ontvangen rente op leningen. De niet-relevante ontvangsten betreffen hoofdzakelijk aflossingen op de hoofdsom van de rentedragende leningen

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De totale verplichtingen op artikel 11 worden met € 177,5 miljoen naar boven bijgesteld.

Uitgaven

De totale uitgaven op artikel 11 worden met € 177,5 miljoen naar boven bijgesteld. Het betreft een bijstelling van de inkomensoverdrachten naar boven van € 1.079,6 miljoen, grotendeels als gevolg van een kasschuif vanuit 2025; een bijstelling omlaag van de leningen met € 926,5 miljoen, grotendeels omdat er minder geleend wordt; en een bijstelling omhoog van het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) met € 24,3 miljoen. Hieronder wordt per instrument toegelicht hoe de bijstellingen tot stand zijn gekomen.

Toelichting per instrument:

Inkomensoverdrachten

De relevante uitgaven worden met € 1.079,6 miljoen verhoogd. Dit bestaat uit de volgende elementen:

- de uitgaven aan de basisbeurs worden per saldo met € 7,3 miljoen verlaagd;
 - dit betreft een bijstelling omlaag van € 2,6 miljoen op de omzettingen. Het grootste deel van de omzettingen vindt in januari plaats, voor 2024 zijn deze uitgaven al bekend;
 - daarnaast zijn de uitgaven aan basisbeurs die direct als gift uitgekeerd worden € 4,7 miljoen lager. Dit komt allereerst door een neerwaartse bijstelling van € 8,3 miljoen vanwege een lager aantal studenten dan geraamd. Daarnaast is in de bijstelling van de basisbeurs gift de prijsbijstelling van € 3,6 miljoen verwerkt;
- de relevante uitgaven aan de aanvullende beurs worden per saldo met € 21,7 miljoen verhoogd;
 - de omzettingen zijn met € 12,5 miljoen omhoog bijgesteld;
 - de uitgaven aan de aanvullende beurs die direct als gift worden uitgekeerd zijn omhoog bijgesteld met € 9,1 miljoen. Dit komt allereerst door een neerwaartse bijstelling van € 3,3 miljoen vanwege lagere aantallen studenten. Door de prijsbijstelling wordt het bedrag met € 12,4 miljoen verhoogd;
- de reisvoorziening wordt per saldo met € 989,3 miljoen verhoogd. Hier liggen de volgende verklaringen aan ten grondslag;

- het budget kosten OV-contract is met € 884,8 miljoen verhoogd. Dit komt vooral door een kasschuif van € 1,0 miljard op het budget van de reisvoorziening voor de openbaarvervoersbedrijven van 2025 naar 2024. Met deze kasschuif wordt op verzoek van het kabinet een bijdrage geleverd aan de optimalisering van het kasritme van de Staat over de jaren heen. Daarnaast is het budget met € 120,3 miljoen verlaagd vanwege lagere prijzen en lagere aantallen studenten vanaf 2024. De lagere prijzen zijn het gevolg van het periodieke herijkingsonderzoek van het studentenreisproduct op basis van het aantal gereisde kilometers door studenten. Dit onderzoek is afgerond in 2023. Uit het onderzoek is gebleken dat studenten minder reizen, waardoor de prijs van het studentenreisproduct ook omlaag gaat. Het kabinet heeft eerder besloten om in 2024 een extra herijkingsonderzoek uit te voeren. In afwachting van deze extra herijking wordt een reservering aangemaakt op de Aanvullende Post (AP), die beschikbaar is voor de OCW begroting wanneer er sprake is van een eventuele tegenvaller bij de aankomende herijking. Deze reservering heeft een oploop doordat het plafondrelevante deel van de verlaging van het OV-contract oploopt in de tijd. De reservering valt vrij aan het generale beeld wanneer deze bij de herijking niet nodig blijkt te zijn. In deze bijstelling zit ook € 1,1 miljoen verwerkt aan vergoeding voor de OV-bedrijven voor de kwijtschelding OV-boetes als gevolg van de kinderopvangtoeslagenaffaire. Door de prijsbijstelling wordt de reisvoorziening op deze post met € 4,0 miljoen omhoog bijgesteld;
- de reisvoorziening direct gift is met € 17,6 miljoen omlaag bijgesteld. Dit is het gevolg van het lagere normbedrag voor de reisvoorziening en lagere aantallen;
- de omzettingen van prestatiebeurs in gift zijn per saldo met € 18,1 miljoen omlaag bijgesteld op basis van realisatiegegevens;
- de bijdrage studerende aan OV is met € 140,1 miljoen naar boven bijgesteld. Dit betreft een technische tegenboeking waarmee voorkomen wordt dat de waarde van de OV-kaart dubbel geboekt wordt (enerzijds door toekenning aan de student, anderzijds door de betaling aan de OV-bedrijven). Doordat het een tegenboeking betreft, betekent deze positieve mutatie dus eigenlijk een lager bedrag aan toekenningen. Dit wordt veroorzaakt door de lagere prijs van het studentenreisproduct en de lagere aantallen studenten;
- de bijstelling op de studievoorschotvouchers en de tegemoetkoming is het gevolg van prijsbijstelling;
- het budget voor Caribisch Nederland is met € 0,9 miljoen naar beneden bijgesteld. Vanaf 2024 worden de uitgaven aan Caribisch Nederland uitgesplitst naar relevante en naar niet-relevante uitgaven. Voorheen werden alle uitgaven aan Caribisch Nederland als relevante uitgaven geboekt;
- de relevante overige uitgaven worden per saldo met € 76,9 miljoen verhoogd. Het budget wordt met € 64,6 miljoen verhoogd voor middelen ten behoeve van de kwijtschelding van studieschulden van toeslagengedupeerden. De uitvoering van de hersteloperatie duurt langer dan gedacht, waardoor er uitgaven uit 2023 doorschuiven naar 2024 en verder. Als laatste worden de overige uitgaven met € 12,3 miljoen naar boven bijgesteld, als gevolg van de hogere realisatiegegevens.

Leningen

De niet-relevante uitgaven worden per saldo met € 926,5 miljoen verlaagd. Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

- de niet-relevante uitgaven aan de basisbeurs worden met € 33,4 miljoen omhoog bijgesteld;

- dit betreft allereerst de toekenningen prestatiebeurs. Deze worden omhoog bijgesteld met € 39,5 miljoen. Dit komt enerzijds door een neerwaartse bijstelling van € 24,2 miljoen vanwege minder uitwonende beursen en lagere aantallen studenten. Anderzijds is er voor € 63,7 miljoen aan prijsbijstelling verwerkt;
 - de tegenboeking van de omzettingen van prestatiebeurs in gift zorgt voor een opwaartse bijstelling van € 2,6 miljoen;
 - de tegenboeking voor de omzetting naar lening zorgt voor neerwaartse bijstelling van € 8,7 miljoen.
- de niet-relevante uitgaven aan de aanvullende beurs zijn met € 9,6 miljoen naar beneden bijgesteld;
- dit betreft een opwaartse bijstelling van € 11,0 miljoen op de toekenningen prestatiebeurs. Dit komt enerzijds door een neerwaartse bijstelling van € 22,5 miljoen voornamelijk als gevolg van lagere aantallen studenten. Anderzijds is er voor € 11,5 miljoen aan prijsbijstelling verwerkt;
 - daarnaast zijn de omzettingen van prestatiebeurs naar gift, die hiertegen geboekt worden, met € 12,5 omlaag bijgesteld;
 - de tegenboeking voor de omzettingen naar lening zorgt voor een neerwaartse bijstelling van € 8,1 miljoen;
- de niet-relevante uitgaven OV worden met € 157,3 miljoen naar beneden bijgesteld;
- dit betreft voornamelijk lagere toekenningen prestatiebeurs, met € 132,8 miljoen, als gevolg van de lagere prijs van het OV;
 - de omzettingen naar gift zijn € 21,9 miljoen lager op deze post;
 - als laatste zijn de omzettingen naar lening € 2,7 miljoen lager dan geraamd;
- de uitgaven op de post rentedragende lening (niet-relevant) zijn per saldo neerwaarts bijgesteld met € 722,8 miljoen;
- er is sprake van een dalende trend in het percentage leners die niet alleen verband houdt met de herinvoering van de basisbeurs in het hbo en het wo. Dit zorgt voor lagere uitgaven aan de rentedragende lening (neerwaartse bijstelling van € 796,6 miljoen). Daarnaast is er een bijstelling als gevolg van lagere aantallen studenten (neerwaartse bijstelling van € 36,0 miljoen). Tot slot is er voor € 90,3 miljoen aan prijsbijstelling voor 2024 toegekend;
 - op deze post vindt daarnaast de tegenboeking op de omzettingen naar lening plaats. Dit is een bijstelling naar boven van € 19,5 miljoen;
- de uitgaven aan het collegegeldkrediet zijn verlaagd met € 87,1 miljoen. Deze bijstelling komt, evenals bij de rentedragende lening, door de dalende trend in het percentage studenten dat naar verwachting gebruik gaat maken van het krediet (neerwaartse bijstelling van € 90,3 miljoen). Door lagere aantallen zijn de uitgaven op deze post met € 5,6 miljoen naar beneden bijgesteld. Daarnaast is er voor € 8,8 miljoen aan prijscompensatie voor 2024 toegekend;
- het budget voor het levenlanglerenkrediet wordt met € 5,2 miljoen naar beneden bijgesteld op basis van realisatiegegevens. Er wordt minder gebruik gemaakt van het krediet dan verwacht (neerwaartse bijstelling van € 6,0 miljoen). Daarnaast is er voor € 0,8 miljoen aan prijscompensatie voor 2024 toegekend;
- er is een kleine bijstelling op de post Caribisch Nederland leningen (NR). Vanaf 2024 worden de uitgaven aan Caribisch Nederland uitgesplitst naar relevant en niet-relevante uitgaven;
- de niet-relevante overige uitgaven zijn met € 22,3 miljoen omlaag bijgesteld op basis van realisatiegegevens.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs wordt per saldo met € 24,3 miljoen verhoogd. Als gevolg van de lagere volumes uit de referentieraming wordt het budget met € 0,6 miljoen verlaagd. Door de doorverdeling van de prijsbijstelling tranche 2024 stijgt het budget met € 10,6 miljoen. Ook is het budget voor de uitvoering van de kwijtschelding van studieschulden van toeslagengeduceerden met € 1,7 miljoen verhoogd. De uitvoering van de hersteloperatie duurt langer dan gedacht, waardoor er uitgaven uit 2023 doorschuiven naar 2024 en verder. DUO loopt op het gebied van informatie- en systeembeveiliging risico, om te kunnen voldoen aan de meest actuele compliancy is het budget verhoogd met € 6,5 miljoen. Tevens is het budget verhoogd met € 0,9 miljoen voor dekking van de gestegen huisvestingslasten. En voor de vernieuwde IKB-regeling die effectief is per 1 januari 2023 is het budget verhoogd met € 2,6 miljoen. Daarnaast is het budget verhoogd met € 1,6 miljoen voor meerkosten op het vlak van ICT. Naar aanleiding van de brief over de controle van de uitwonendenbeurs, het debat met de Tweede Kamer hierover en de hieruit voortvloeiende activiteiten wordt het DUO budget verhoogd met € 1,0 miljoen.

Ontvangsten

De ontvangsten worden met € 40,9 miljoen verhoogd. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de relevante ontvangsten van € 46,5 miljoen en een stijging van de niet-relevante ontvangsten met € 87,4 miljoen.

- de relevante ontvangsten worden omlaag bijgesteld met € 46,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:
 - renteontvangsten: deze post is met € 45,9 miljoen verlaagd in 2024. Dit betreft vooral lagere renteontvangsten: in de raming was rekening gehouden met renteontvangsten van studenten die nog studeerden. Deze rente wordt wel geheven, maar de ontvangsten doen zich pas voor zodra deze studenten in de aflofase zitten. De renteontvangsten groeien daardoor langzamer in dan gedacht;
 - overige ontvangsten: deze post is met € 0,8 miljoen verlaagd op basis van realisatiegegevens;
 - ontvangsten Caribisch Nederland: deze post is met 0,2 miljoen verhoogd op basis van realisatiegegevens;
- de niet-relevante ontvangsten worden grotendeels gevormd door de terugontvangen lening en worden omhoog bijgesteld met € 87,3 miljoen op basis van realisatiegegevens. Dit is het gevolg van hoger dan verwachte extra ontvangsten (ontvangsten boven op de reguliere termijnontvangsten);
- er is een kleine bijstelling op ontvangsten Caribisch Nederland (NR). Vanaf 2024 worden de ontvangsten op Caribisch Nederland uitgesplitst naar relevante en niet-relevante ontvangsten.

3.9 Beleidsartikel 12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid art. 12 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	78.250	0	78.250	- 2.127	76.123	- 6.075	- 8.483	- 8.842	- 8.536	71.556
Uitgaven	78.250	0	78.250	- 2.127	76.123	- 6.075	- 8.483	- 8.842	- 8.536	71.556
Inkomensoverdracht	75.211	0	75.211	- 2.370	72.841	- 6.376	- 8.778	- 9.142	- 8.845	68.026
Tegemoetkoming lerarenopleiding (tlo) (R)	3.985	0	3.985	- 552	3.433	- 552	- 552	- 552	- 552	3.433
Deeltijd vo (R)	1.964	0	1.964	373	2.337	373	373	373	373	2.337
Volwassenenonderwijs (vavo) (R)	5.933	0	5.933	345	6.278	- 19	- 370	- 539	- 603	5.494
Meerderjarige scholieren vo (R)	59.725	0	59.725	- 2.421	57.304	- 5.840	- 7.841	- 8.020	- 7.693	53.266
Meerderjarige scholieren vso (R)	3.604	0	3.604	- 115	3.489	- 338	- 388	- 404	- 370	3.496
Leningen	14	0	14	0	14	0	0	0	0	14
STOEB/ALR (NR)	14	0	14	0	14	0	0	0	0	14
Bijdrage aan agentschappen	3.025	0	3.025	243	3.268	301	295	300	309	3.516
Dienst Uitvoering Onderwijs	3.025	0	3.025	243	3.268	301	295	300	309	3.516
Ontvangsten	2.184	0	2.184	- 56	2.128	- 170	- 240	- 249	- 240	1.995
Tegemoetkoming lerarenopleiding en deeltijd vo (R)	290	0	290	- 29	261	- 29	- 29	- 29	- 29	261
Meerderjarige scholieren v(s)o en vavo (R)	1.894	0	1.894	- 27	1.867	- 141	- 211	- 220	- 211	1.734

Toelichting: R = relevant, NR = niet-relevant

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 2,1 miljoen verlaagd.

Uitgaven

De uitgaven aan de WTOS worden per saldo met € 2,1 miljoen verlaagd. Dit betreft een neerwaartse bijstelling van € 2,4 miljoen op de inkomensoverdrachten en een opwaartse bijstelling van € 0,2 miljoen op de bijdrage aan agentschappen. Hieronder zal per instrument worden toegelicht wat de oorzaken van de bijstellingen zijn.

Toelichting per instrument:

Inkomensoverdracht

De raming wordt per saldo met € 2,4 miljoen verlaagd. Dat komt enerzijds door een neerwaartse bijstelling van € 4,6 miljoen. Daarnaast is er een toekenning van de prijscompensatie van € 2,2 miljoen.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs wordt per saldo met € 0,2 miljoen verhoogd.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 0,1 miljoen verlaagd.

3.10 Beleidsartikel 13. Lesgeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- begroting en ISB (2)	Mutaties Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	17.086	0	17.086	1.825	18.911	1.892	1.764	1.745	1.763	19.716
Uitgaven	17.086	0	17.086	1.825	18.911	1.892	1.764	1.745	1.763	19.716
Bijdrage aan agentschappen	17.086	0	17.086	1.825	18.911	1.892	1.764	1.745	1.763	19.716
Dienst Uitvoering Onderwijs	17.086	0	17.086	1.825	18.911	1.892	1.764	1.745	1.763	19.716
Ontvangsten	266.696	0	266.696	- 16.500	250.196	- 13.721	- 9.674	- 8.009	- 6.185	330.957

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 1,8 miljoen verhoogd.

Uitgaven

Het uitgavenbudget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs wordt per saldo met € 1,8 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door de lpo tranche 2024.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 16,5 miljoen verlaagd. De tegenvaller wordt grotendeels veroorzaakt door betalingen van lesgeld in termijnen, waardoor de ontvangsten structureel naar achteren worden geschoven.

3.11 Beleidsartikel 14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	3.053.806	0	3.053.806	412.957	3.466.763	53.079	48.413	35.941	31.492	786.119
Uitgaven	1.304.479	0	1.304.479	108.893	1.413.372	104.630	126.744	117.314	67.839	1.377.039
Bekostiging	1.046.522	0	1.046.522	47.740	1.094.262	55.238	58.878	58.831	58.055	1.216.540
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen	245.493	0	245.493	7.005	252.498	14.431	15.307	15.255	16.229	291.960
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen	275.033	0	275.033	15.606	290.639	13.938	13.759	13.849	13.846	289.277
Museale instellingen met een wettelijke taak	260.738	0	260.738	24.498	285.236	10.090	9.829	9.967	9.967	272.048
Stelseltaken openbare bibliotheekvoorzieningen	43.307	0	43.307	- 1.103	42.204	1.657	2.758	2.777	2.794	96.851
Digitale openbare bibliotheek	18.599	0	18.599	648	19.247	752	752	752	752	19.458
Bibliotheekvoorziening leesgehandicapten	13.903	0	13.903	559	14.462	559	559	559	559	14.462
Monumentenzorg	155.787	0	155.787	- 4.003	151.784	252	2.552	2.713	3.296	167.413
Archieven incl. Regionale Historische Centra	33.645	0	33.645	4.529	38.174	11.901	11.704	11.301	8.954	35.978
Cultuureducatie met Kwaliteit	17	0	17	1	18	1.658	1.658	1.658	1.658	29.093
Subsidies (regelingen)	96.368	0	96.368	38.701	135.069	41.699	60.970	51.052	3.068	66.203
Verbreden inzet cultuur	22.005	0	22.005	- 1.793	20.212	633	469	993	993	22.588
Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	9.626	0	9.626	569	10.195	- 123	2	2	2	9.048
Programma leesbevordering	12.791	0	12.791	33.953	46.744	25.020	17.513	3.574	528	12.258
Creative Industrie	2.457	0	2.457	- 148	2.309	130	117	117	112	2.615
Specifiek cultuurbeleid	46.642	0	46.642	2.582	49.224	796	626	1.064	1.384	18.556
Subsidies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	2.847	0	2.847	2.838	5.685	543	343	302	49	1.138
NGF CIIC	0	0	0	700	700	14.700	41.900	45.000	0	0
Opdrachten	33.385	0	33.385	- 4.921	28.464	552	2.217	2.715	2.034	29.967
Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.141	0	2.141	- 3	2.138	110	110	110	110	2.251
Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	17.882	0	17.882	- 1.448	16.434	3.614	1.725	673	422	14.358
Overige opdrachten	13.362	0	13.362	- 3.470	9.892	- 3.172	382	1.932	1.502	13.358
Bijdrage aan agentschappen	56.562	0	56.562	4.310	60.872	2.610	2.977	2.973	2.939	58.207
Nationaal Archief	56.562	0	56.562	4.310	60.872	2.610	2.977	2.973	2.939	58.207
Bijdragen aan medeoverheden	69.653	0	69.653	22.952	92.605	4.442	1.613	1.654	1.654	4.044
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	1.989	0	1.989	111	2.100	89	89	89	89	2.078
Ontvangsten	3.549	0	3.549	36.172	39.721	0	0	0	0	494

Tabel 24 Uitsplitsing verplichtingen

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	3.053.806	0	3.053.806	412.957	3.466.763	53.079	48.413	35.941	31.492	786.119
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	56.288	56.288	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	3.053.806	0	3.053.806	356.669	3.410.475	53.079	48.413	35.941	31.492	786.119

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht. De bedragen «Stand vastgestelde begroting 2024» bij 'Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed' en 'Overige opdrachten' wijken af van de stand gepubliceerd in de ontwerp-begroting 2024. Deze bedragen waren in de gepubliceerde versie verwisseld en zijn nu gecorrigeerd.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 413,0 miljoen verhoogd. Het verschil van € 304,1 miljoen tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt veroorzaakt door:

- per saldo een verhoging/verlaging van de garantieplichtingen met € 56,3 miljoen;
- een verhoging van € 146,2 miljoen voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2024. Dit is nodig omdat in 2024 de verplichtingen van de culturele basisinfrastructuur 2025-2028 en de subsidie voor publieksactiviteiten museale instellingen met een wettelijke taak worden aangegaan, op loon- en prijsniveau 2024;
- een verhoging van € 102,3 miljoen voor projecten in het kader van Creative Industries Immersive Impact Coalition (CIIC) beschikbaar gesteld uit het budget van het Nationaal Groeifonds. De uitgaven vinden plaats in de periode 2024-2028.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 108,9 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 47,7 miljoen verhoogd. Dit saldo bestaat uit diverse mutaties, waarvan de grootste hier worden toegelicht. Voor loon- en prijsbijstelling is € 44,8 miljoen geraamd. Voor de zomer wordt de loon- en prijsbijstelling verstrekt aan instellingen en fondsen in de culturele basisinfrastructuur en de musea die via de Erfgoedwet worden bekostigd. Daarnaast is via desaldering de raming van het Nationaal Restauratiefonds verhoogd met € 9,6 miljoen voor de verduurzaming van museale instellingen bij het Nationaal Restauratiefonds. Ook is een kasschuif gedaan van € 4,9 miljoen van 2024 naar de jaren 2025-2028 voor het programma 'Oorlog voor de rechter'. Deze kasschuif is bedoeld om het budget in de pas te laten lopen met de verwachte budgettaire behoefte van het Nationaal Archief die het programma uitvoert.

Voor de implementatie van de Nieuwe Archiefwet is er in de periode 2024-2029 budget beschikbaar van in totaal € 33,2 miljoen. Deze middelen zijn onder andere bestemd voor opleidingen, ter dekking van kosten bij de inspectie, en ter dekking van de implementatie lagere overheden. Daarnaast wordt er budget gebruikt voor de selectiedatabase. In het huidige regeerakkoord is benoemd dat de nieuwe archiefwet consistent geïmplementeerd wordt.

Ten slotte ontvangt het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis een tegemoetkoming van € 5,0 miljoen vanwege een noodgedwongen verhuizing het Prins Willem-Alexanderhof (Den Haag) naar een pand in eigendom. De tegemoetkoming is bestemd voor de eenmalige verhuiskosten en kosten voor de (museale) inrichting.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 38,7 miljoen verhoogd. Naast aanvullend budget voor loon- en prijsbijstelling (€ 4,0 miljoen) en diverse andere kleinere mutaties, is € 24,4 miljoen overgeboekt van artikel 3 (Voortgezet onderwijs) voor de gezamenlijke beleidsinzet van SCM en MPVO voor Leesbevordering via de Bibliotheek op school als onderdeel van het Masterplan Basisvaardigheden. Voor hetzelfde doel is uit de eindejaarsmarge € 14,9 miljoen beschikbaar gekomen te verdelen over de jaren 2024 en 2025. Daarnaast is uit de eindejaarsmarge € 2,4 miljoen voor leesbevordering beschikbaar gesteld.

Deels uit de eindejaarsmarge is een totaalbudget van € 11,5 miljoen beschikbaar om de noodgedwongen verhuizing van het Literatuurmuseum van het Prins Willem-Alexanderhof (Den Haag) naar Utrecht mede mogelijk te maken. De tegemoetkoming is bestemd voor de eenmalige verhuiskosten en kosten voor de (museale) inrichting. De bijdrage wordt verdeeld over meerdere jaren beschikbaar gesteld.

Ten slotte was een verschuiving van € 4,9 miljoen van het instrument subsidies naar het instrument bijdragen aan medeoverheden nodig om de middelen voor impuls jongerencultuur en talentontwikkeling aan de 19 cultuurregio's beschikbaar te stellen.

Bijdragen aan medeoverheden

Het budget voor bijdragen aan medeoverheden wordt per saldo met bijna € 23,0 miljoen verhoogd. Naast aanvullend budget voor loon- en prijsbijstelling (€ 3,1 miljoen), is per saldo € 8,5 miljoen overgeboekt naar dit instrument vanuit de financiële instrumenten Bekostiging en Subsidies, waaronder middelen voor de uitvoeringsagenda Faro. Uit de eindejaarsmarge is € 11,3 miljoen toegevoegd aan het subsidieplafond van de Regeling eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen voor versterking van het bibliotheeknetwerk in gemeenten.

Uitvoeringsagenda Faro

Op 10 januari 2024 heeft het Koninkrijk der Nederlanden het 'Kaderverdrag van de Raad van Europa inzake de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving (Verdrag van Faro)' ondertekend. De gemeente Zaanstad, de gemeente Leiden en het Openbaar Lichaam voor Saba hebben los van elkaar een eigen, onderscheidenlijk project ingediend waarvoor zij een financiële bijdrage krijgen. Omdat het om specifieke projecten gaat, die beoordeeld zijn op hun inhoudelijke bijdrage aan het realiseren van de Uitvoeringsagenda Faro, waarover derhalve afspraken zijn gemaakt over de besteding van gelden tussen de rijksoverheid en de betreffende decentrale

overheden, en waaruit geen recht op financiering voor andere decentrale overheden voor vergelijkbare projecten ontstaat, zal deze financiële ondersteuning worden verstrekt in de vorm van een specifieke, dan wel bijzondere uitkering via de OCW-begroting. In de eerste tabel hieronder is een overzicht opgenomen waarin, conform artikel 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet, maximaal te ontvangen bedragen in euro's per decentrale overheid zijn opgenomen. In de tweede tabel hieronder is een overzicht opgenomen waarin, conform artikel 91, eerste lid, van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba maximaal te ontvangen bedragen in US Dollars per decentrale overheid zijn opgenomen. Voor de bijdrage aan de betreffende decentrale overheden voor het kalenderjaar 2024 zal de begroting als wettelijke grondslag gelden op basis van artikel 4:23, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Tabel 25 Tabel Specifieke uitkering Faro Uitvoeringsagenda

Decentrale overheid	Bedrag 2024
Gemeente Zaanstad	€ 41.125
Gemeente Leiden	€ 62.300
Totaal	€ 103.425

Tabel 26 Tabel Specifieke uitkering Faro Uitvoeringsagenda

Decentrale overheid	Bedrag 2024
Public Entity of Saba	\$ 62.900
Totaal	\$ 62.900

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt verhoogd met € 36,2 miljoen. Het grootste deel (€ 25,6 miljoen) betreft de invordering van restanten van budget dat als gevolg van Covid-19 beschikbaar was gesteld voor de Opeengestelde Monumentenlening. Van de museale instellingen met een wettelijke taak wordt € 9,6 miljoen ingevorderd door lagere vaststelling van huisvestingssubsidies (als gevolg van het vervallen van btw-plichtigheid voor het onderhoud en het beheer van de Rijkscollectie). Via desaldering blijven deze middelen beschikbaar voor een verduurzamingsfonds voor de museale instellingen.

3.12 Beleidsartikel 15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 27 Budgettaire gevolgen van beleid art. 15 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	1.223.663	0	1.223.663	109.162	1.332.825	79.261	75.097	74.367	74.798	1.294.889
Uitgaven	1.213.908	0	1.213.908	78.650	1.292.558	79.116	74.141	74.222	74.367	1.294.889
Bekostiging	1.172.494	0	1.172.494	75.095	1.247.589	74.350	52.267	70.092	70.237	1.268.733
Landelijke publieke omroep	917.872	0	917.872	41.278	959.150	47.038	47.172	47.264	47.384	968.725
Regionale omroep	182.083	0	182.083	5.563	187.646	6.335	- 8.156	11.597	12.478	211.499
Stichting Omroep Muziek	22.384	0	22.384	656	23.040	603	575	575	575	20.175
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)	30.585	0	30.585	965	31.550	926	927	859	859	29.392
Stimuleringsfonds voor de Journalistiek	3.005	0	3.005	204	3.209	97	99	98	93	2.967
Co-productiefonds Binnenlandse Omroep (CoBO)	5.522	0	5.522	162	5.684	162	162	162	162	5.684
Mediawijsheid Expertisecentrum (Bewust mediagebruik)	1.830	0	1.830	54	1.884	54	54	54	54	1.884
Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO)	1.890	0	1.890	55	1.945	55	55	55	55	1.945
Dotatie/onttrekking Algemene Mediareserve	6.497	0	6.497	26.222	32.719	19.458	11.757	9.806	8.955	26.104
Overige bekostiging media	826	0	826	- 64	762	- 378	- 378	- 378	- 378	358
Subsidies (regelingen)	33.624	0	33.624	1.722	35.346	1.756	18.621	758	758	15.576
Subsidies	1.862	- 300	1.562	93	1.655	44	44	44	44	946
Onderzoeksjournalistiek	12.181	300	12.481	625	13.106	799	717	714	714	14.630
Lokale journalistiek	19.581	0	19.581	1.004	20.585	913	17.860	0	0	0
Opdrachten	730	0	730	31	761	34	37	37	37	754
Opdrachten	730	0	730	31	761	34	37	37	37	754
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	6.981	0	6.981	1.797	8.778	2.971	3.211	3.330	3.330	9.742
Commissariaat voor de Media	6.981	0	6.981	1.797	8.778	2.971	3.211	3.330	3.330	9.742
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	79	0	79	5	84	5	5	5	5	84
European Audiovisual Observatory	79	0	79	5	84	5	5	5	5	84
Ontvangsten	135.660	0	135.660	45.340	181.000	46.810	41.810	41.810	41.810	165.500
Reclame ontvangsten	135.660	0	135.660	45.340	181.000	46.810	41.810	41.810	41.810	165.500

In de kolom "Mutaties 1^e supplettoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 109,2 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties (€ 78,7 miljoen). Daarnaast wordt de verplichtingenstand aangesloten op de voorgenomen uitgaven uit de mediabegrotingsbrief.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 78,7 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 75,1 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door:

- toevoeging van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (€ 30,6 miljoen);
- een overboeking van € 1,1 miljoen van de post dotatie/onttrekking AMr en € 0,4 miljoen van de post overige bekostiging naar het instrument bijdragen aan ZBO's / RWT's in verband met de financiering van de uitbreiding van de (wettelijke) taken van het Commissariaat (€ 1,5 miljoen);
- een verhoging van de dotatie aan de AMr als gevolg van de geactualiseerde raming van de reclameopbrengsten voor 2024 in de mediabegrotingsbrief 2024 (€ 45,3 miljoen);
- daarnaast is er een overboeking binnen het instrument bekostiging van de post dotatie/ onttrekking AMr naar de Landelijke Publieke Omroep (€ 18,0 miljoen) voor de dekking van de meerkosten bij de aankoop van rechten voor uitzending van de zogenaamde superevenementen (het EK en WK voetbal (vrouwen en mannen) en de Olympische Spelen (inclusief Paralympische Spelen)).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 1,7 miljoen verhoogd als gevolg van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024.

Amendement Sneller en Paternotte

Als gevolg van het amendement Sneller en Paternotte (Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, [36 410 VIII, nr. 38](#)) is voor 2024 € 0,3 miljoen beschikbaar om extra te investeren in persvrijheid en persveiligheid. De middelen worden in overleg met PersVeilig ingezet voor de in het amendement genoemde doelen.

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Het budget voor bijdragen aan ZBO's / RWT's wordt per saldo met € 1,8 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door:

- toevoeging van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (€ 0,2 miljoen);
- een overboeking van € 1,1 miljoen van de post dotatie/onttrekking AMr en € 0,4 miljoen van de post overige bekostiging naar het instrument bijdragen aan ZBO's / RWT's in verband met de financiering van de uitbreiding van de (wettelijke) taken van het Commissariaat (€ 1,5 miljoen).

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 45,3 miljoen verhoogd. Hiermee wordt de raming aangepast aan de raming van de reclameopbrengsten in de mediabegrotingsbrief 2024.

Dotatie Algemene Medioreserve
Aan de AMr wordt op basis van de huidige ramingen eind 2024
€ 32,7 miljoen toegevoegd.

Tabel 28 Raming ontwikkeling liquiditeit AMr (bedragen x € 1.000)

Saldo AMr per 01-01-2024	189.053
Directe mutaties AMr	-
Mutaties AMr via begroting	32.719
Verwacht saldo AMr per 31-12-2024	221.772

3.13 Beleidsartikel 16. Onderzoek en wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 29 Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	1.683.746	- 500	1.683.246	138.127	1.821.373	107.598	100.011	94.825	96.545	1.720.202
Uitgaven	1.739.520	- 500	1.739.020	81.570	1.820.590	107.598	100.011	94.825	96.545	1.720.202
Bekostiging	1.389.267	0	1.389.267	93.769	1.483.036	78.702	77.909	76.828	76.458	1.444.111
NWO	563.764	0	563.764	71.932	635.696	70.280	69.932	69.494	69.571	628.051
KNAW	105.320	0	105.320	7.160	112.480	6.044	5.791	5.790	5.774	110.365
KB	64.780	0	64.780	3.353	68.133	3.658	6.440	7.417	8.818	67.069
NWO Talentontwikkeling	175.486	0	175.486	- 9.601	165.885	- 9.601	- 9.601	- 9.601	- 9.601	165.885
NWO TTW	8.463	0	8.463	4.537	13.000	- 463	- 463	- 463	- 463	8.000
NWO Grootschalige researchinfrastructuur	58.586	0	58.586	- 3.206	55.380	- 3.206	- 3.206	- 3.206	- 3.206	55.380
NWO Praktijkgericht Onderzoek	60.380	0	60.380	4.975	65.355	2.916	2.916	2.916	2.916	61.110
Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek	21.755	0	21.755	7.293	29.048	3.333	2.136	341	347	16.082
Poolonderzoek	3.234	0	3.234	- 87	3.147	- 87	- 87	- 87	- 87	1.500
Caribisch Nederland	2.644	0	2.644	- 144	2.500	- 144	- 144	- 144	- 144	2.500
NWO NWA	140.160	0	140.160	- 4.076	136.084	- 5.377	- 7.154	- 6.978	- 6.524	130.000
NWO Fonds onderzoek en wetenschap	168.827	0	168.827	10.838	179.665	10.554	10.554	10.554	8.262	181.506
NWO Praktijk onderzoek en wetenschap	15.868	0	15.868	795	16.663	795	795	795	795	16.663
Subsidies (regelingen)	138.958	- 500	138.458	66.728	205.186	103.636	92.086	86.217	86.089	132.027
VSC	191	0	191	298	489	298	298	298	298	489
Naturalis Biodiversity Center	8.502	0	8.502	408	8.910	1.708	1.708	1.708	1.708	10.207
BPRC	11.989	0	11.989	576	12.565	576	576	576	576	12.565
NCWT/NEMO	3.991	0	3.991	- 98	3.893	- 98	- 98	- 98	- 98	3.892
STT	254	0	254	13	267	13	13	13	13	267
Stichting AAP	1.192	0	1.192	58	1.250	58	58	58	58	1.250
Nationale coördinatie	5.268	- 500	4.768	443	5.211	2.813	3.326	3.101	- 1.203	3.319
Subsidie Fonds onderzoek en wetenschap	5.229	0	5.229	79.478	84.707	79.346	79.346	79.333	84.213	86.664
Nationaal Groeifonds	75.400	0	75.400	- 14.172	61.228	18.034	6.335	704	0	10.850
Delta Climate Center	26.942	0	26.942	- 800	26.142	364	0	0	0	2.000
Neth.Acad.of Engineer	0	0	0	524	524	524	524	524	524	524
Opdrachten	12.591	0	12.591	- 3.829	8.762	- 1.056	2.081	2.056	2.374	10.956

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Opdrachten	2.156	0	2.156	1.692	3.848	- 383	- 279	- 1.350	- 1.350	1.556
Opdrachten Fonds onderzoek en wetenschap	10.435	0	10.435	- 5.521	4.914	- 673	2.360	3.406	3.724	9.400
Bijdrage aan agentschappen	82.798	0	82.798	- 79.268	3.530	- 78.538	- 76.903	- 75.415	- 73.515	10.693
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	963	0	963	542	1.505	1.294	2.929	4.417	6.317	8.575
RVO Fonds onderzoek en wetenschap	81.835	0	81.835	- 79.810	2.025	- 79.832	- 79.832	- 79.832	- 79.832	2.118
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	115.906	0	115.906	4.170	120.076	4.854	4.838	5.139	5.139	122.415
EMBC	1.317	0	1.317	0	1.317	0	0	38	38	1.355
EMBL	7.716	0	7.716	0	7.716	0	0	260	260	9.176
ESA	35.338	0	35.338	1.030	36.368	1.030	1.030	1.030	1.030	36.368
CERN	60.620	0	60.620	3.140	63.760	3.509	3.493	3.493	3.493	64.287
ESO	10.804	0	10.804	111	10.915	422	422	425	425	11.229
NTU/INL	111	0	111	- 111	0	- 107	- 107	- 107	- 107	0
Ontvangsten	101	0	101	0	101	0	0	0	0	101

Tabel 30 Uitsplitsing verplichtingen

Verplichtingen	1.683.746	- 500	1.683.246	138.127	1.821.373	107.598	100.011	94.825	96.545	1.720.202
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	1.683.746	- 500	1.683.246	138.127	1.821.373	107.598	100.011	94.825	96.545	1.720.202

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 138,1 miljoen verhoogd. Het verschil in ophoging van het verplichtingenbudget en uitgavenbudget bedraagt € 56,6 miljoen. Het extra verplichtingenbudget dient voor de nog te verplichten instellingssubsidie van BPRC voor 2024, het verplichten van de extra middelen ten behoeve van de instandhouding van de huisvesting van de Koninklijke Bibliotheek en tot slot de in 2024 verwachte verplichtingen voor projecten uit het Nationaal Groeifonds.

Uitgaven

Het uitgavenbudget wordt met € 81,6 miljoen verhoogd. Deze verhoging heeft te maken met onderstaande mutaties.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 93,8 miljoen verhoogd. Deze verhoging is een gevolg van onder meer de volgende mutaties:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel), waardoor de bekostiging voor € 70,4 miljoen in 2024 en € 68,5 miljoen structureel wordt opgehoogd;

- diverse overboekingen vanuit andere artikelen en departementen ten behoeve van onderzoekscalls en -projecten vanuit de NWA, het NRO, de STT en NWO Praktijkgericht onderzoek (SIA) (€ 18,6 miljoen);
- bijdragen van andere directies en departementen (€ 1,9 miljoen) in de hoofdbekostiging van NWO, KNAW en KB ten behoeve van diverse projecten en de implementatie van de Europese NIS2-richtlijn;
- de bekostiging van de KB wordt vanaf 2025 jaarlijks oplopend tot € 8,0 miljoen structureel verhoogd om de tegenvallers uit stijgende huisvestingskosten te dekken;
- uitgaven (€ 2,9 miljoen) waarvan de besteding bij nadere uitwerking via het bekostiginginstrument vormgegeven worden, zoals bijvoorbeeld de uitvoeringskosten van de sectorplannen (via NWO) of de subsidie «Hestia-beurzen» (via het NWO-onderdeel Fonds Onderzoek en Wetenschap);
- de bekostiging van NWO wordt voor 2025 tot en met 2029 met € 0,9 miljoen jaarlijks verlaagd ter dekking van de campussen Groningen. Zie voor nadere toelichting artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwasseneducatie);
- de bekostiging van NWO wordt vanaf 2031 structureel met € 3,7 miljoen verlaagd ter dekking van het investeringspakket voor het ondernemingsklimaat van de microchipsector ([Kamerstukken II, 33009, nr 141](#)).

Amendement Soepboer

In het kader van het amendement Soepboer vindt een overboeking plaats van € 0,5 miljoen van 2025 tot 2028 van het instrument NWO praktijkgericht onderzoek naar artikel 4 MBO ten behoeve van de dekking voor de inrichting en uitvoering van een practoraat «Friese taal en Geletterdheid in de meertalige context» (Amendement van het lid Soepboer c.s., [Kamerstukken II, 36410-VIII, nr. 54](#)).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 66,7 miljoen verhoogd. Deze verandering is voornamelijk het resultaat van:

- het binnen het Fonds Onderzoek en Wetenschap overhevelen van de subsidieregeling Horizon Europe van het instrument Bijdragen aan agentschappen naar Subsidies (€ 79,1 miljoen). Dit betreft een boekhoudkundige wijziging, er zijn geen inhoudelijke gevolgen;
- het met een kasschuif in lijn brengen van de budgetten voor het NGF-project Biotech Booster op met het verwachte kasritme in de komende jaren en de diverse openstaande verplichtingen op de NGF-projecten (per saldo € 14,1 miljoen in 2024);
- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 (zie ook algemeen deel), waardoor de subsidies voor € 6,9 miljoen in 2024 en € 5,5 miljoen structureel worden opgehoogd;
- uitgaven (per saldo € 4,7 miljoen) waarvan de besteding bij nadere uitwerking via andere instrumenten loopt dan dit subsidie-instrument, zoals de «Hestia-beurzen» (via het NWO-onderdeel Fonds Onderzoek en Wetenschap).

Daarnaast vindt er vanaf 2025 binnen subsidies een extensivering plaats van structureel € 1,3 miljoen op nationale coördinatie. Dit wordt ingezet als intensivering voor Naturalis Biodiversity Center. Onderzoek van EY concludeert dat de subsidie aan Naturalis onvoldoende toereikend is. Naar aanleiding van dit onderzoek, worden er hiermee extra middelen beschikbaar gesteld voor Naturalis.

Amendement Soepboer

In het kader van het amendement Soepboer vindt een overboeking plaats van € 0,5 miljoen in 2024 naar artikel 4 MBO ten behoeve van de dekking voor de inrichting en uitvoering van een practoraat «Friese taal en Geletterdheid in de meertalige context» (Amendement van het lid Soepboer c.s., Kamerstukken II, 36410-VIII, nr. 54).

Opdrachten

Het budget voor opdrachten wordt met € 3,8 miljoen verlaagd.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor agentschappen wordt per saldo met € 79,3 miljoen verlaagd. Deze verlaging hangt samen met het overhevelen van de regeling Horizon Europe naar het instrument Subsidies. Tegelijkertijd stijgt het budget de komende jaren als gevolg van de uitvoeringskosten van de screeningswet die in voorbereiding is. De totale kosten voor de uitvoering van de screeningswet worden begroot op € 11,3 miljoen structureel, waarvan nu € 7,9 miljoen aanvullend wordt gedekt vanuit de meevaller op de referentieraming en studiefinancieringsraming.

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

Het budget voor (inter)nationale organisaties wordt per saldo met € 4,2 miljoen verhoogd. Dit komt door de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 en extra uitgaven door een wisselkoerstegenval binnen de contributies aan (inter)nationale organisaties.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget blijft ongewijzigd ten opzichte van de begroting.

3.14 Beleidsartikel 25. Emancipatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 31 Budgettaire gevolgen van beleid, beleid art. 25 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	7.835	0	7.835	4.724	12.559	- 161	995	636	991	20.158
Uitgaven	20.965	0	20.965	2.826	23.791	852	1.852	1.485	1.371	20.158
Bekostiging	13.263	0	13.263	704	13.967	701	698	698	584	11.584
Kennisinfrastructuur: Gender- en lhbt- gelijkheid	13.263	0	13.263	704	13.967	701	698	698	584	11.584
Subsidies (regelingen)	4.874	0	4.874	723	5.597	787	261	204	204	4.461
Gender- en lhbt- gelijkheid 2022-2027	4.874	0	4.874	723	5.597	787	261	204	204	4.461
Opdrachten	1.947	0	1.947	2.115	4.062	80	1.609	490	490	2.200
Bijdrage aan medeoverheden	881	0	881	- 716	165	- 716	- 716	93	93	1.913
Gemeentefonds gender- en lhbt- gelijkheid	881	0	881	- 716	165	- 716	- 716	93	93	1.913
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

In de kolom «Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen zijn met € 4,7 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de loon- en prijsbijstelling tranche 2024 voor de jaren 2024-2027 in het jaar 2024 verplicht worden. Zie het algemene deel voor een verdere toelichting op de loon- en prijsbijstelling.

Uitgaven

De uitgaven zijn met € 2,8 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 0,7 miljoen verhoogd. Dit betreft de lpo tranche 2024.

Subsidies

De uitgaven zijn per saldo met € 0,7 miljoen verhoogd. Dit betreft de lpo tranche 2024 € 0,2 miljoen, een openstaande verplichting € 0,3 miljoen en een bijdrage vanuit artikel 6 (Hoger onderwijs) aan het nationaal actieprogramma seksueel grensoverschrijdend gedrag van € 0,3 miljoen (2025; € 0,3 miljoen).

Opdrachten

De uitgaven zijn per saldo met € 2,1 miljoen verhoogd. Dit betreft onder andere de lpo tranche 2024 (€ 0,1 miljoen) en extra middelen in het kader van het Nationaal actieprogramma seksueel grensoverschrijdend gedrag € 0,5 miljoen in 2024 (2025; € 0,2 miljoen, 2026; € 0,03 miljoen). Tevens is voor de verlenging van het Nationaal actieprogramma SGGSG tot eind 2026 een bedrag van € 1,1 miljoen toegevoegd aan de begroting in het jaar 2026. Daarnaast heeft een verschuiving plaatsgevonden tussen de instrumenten (€ 0,5 miljoen). In het kader van de herpositionering en duurzame borging van de archief- en bibliotheekfunctie op het gebied van gendergelijkheid en de daarmee verwachte kosten is een bedrag van € 1,0 miljoen toegevoegd aan de begroting.

Bijdrage aan medeoverheden

De uitgaven zijn met € 0,7 miljoen verlaagd. Dit betreft € 0,8 miljoen aan overboekingen naar het gemeentefonds in het kader van de programma's Regenboogsteden en Veilige steden. Voor de jaren 2024-2026 is € 0,1 miljoen per jaar toegevoegd aan de begroting ten behoeve van het Programma Veilig steden.

4 De niet-beleidsartikelen

4.1 Niet beleidsartikel 91. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 32 Budgettaire gevolgen van beleid, niet-beleidsartikel 91 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	574	11.166
Uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	574	11.166
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> apparaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> apparaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	574	11.166
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven.

4.2 Niet-beleidsartikel 95. Apparaat Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 33 Budgettaire gevolgen van beleid, niet-beleidsartikel 95 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	395.426	0	395.426	40.743	436.169	28.713	31.174	32.029	22.157	407.694
Uitgaven	395.426	0	395.426	40.743	436.169	28.713	31.174	32.029	22.157	407.694
Personele uitgaven	329.287	0	329.287	40.558	369.845	27.750	30.211	31.066	21.444	330.340
<i>waarvan</i> eigen personeel	316.914	0	316.914	33.967	350.881	25.070	28.136	27.521	21.444	318.283
<i>waarvan</i> externe inhuur	7.710	0	7.710	6.591	14.301	2.680	2.075	3.545	0	7.489
<i>waarvan</i> overige personele uitgaven	4.663	0	4.663	0	4.663	0	0	0	0	4.568
Materiële uitgaven	66.139	0	66.139	185	66.324	963	963	963	713	77.354
<i>waarvan</i> ICT	7.275	0	7.275	491	7.766	0	0	0	0	8.109
<i>waarvan</i> bijdrage aan SSO's	24.490	0	24.490	62	24.552	293	293	293	293	24.773
<i>waarvan</i> overige materiële uitgaven	34.374	0	34.374	-368	34.006	670	670	670	420	44.472

	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2024 (3) = (1) + (2)	Mutaties suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Begrotingsreserve schatkistbankieren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	567	0	567	0	567	0	0	0	0	567

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2024" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2024» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 40,7 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 40,7 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument:

Personele uitgaven

Het budget wordt per saldo met € 40,6 miljoen verhoogd. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- doorverdeling van de loonbijstelling tranche 2024: € 21,1 miljoen (zie het algemeen deel);
- diverse kasschuiven (per saldo € 2,9 miljoen in 2024) om budget door te schuiven naar de jaren waarin de uitgaven plaatsvinden;
- diverse interdepartementale overboekingen: € 6,7 miljoen. Hiervan komt het grootste deel van BZK, € 5,0 miljoen voor het op orde brengen van de informatiehuishouding (naar aanleiding van de kabinetsreactie op de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag);
- diverse interne overboekingen (per saldo € 12,6 miljoen): Het betreft hier voornamelijk uitvoeringskosten voor de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) waarvoor het budget nog niet aan het apparaatsbudget was toegevoegd (€ 7,3 miljoen);
- overige mutaties: toevoeging middelen eindejaarsmarge, middelen Nationaal Groeifonds en extensiveringen op artikel 95 (per saldo € 3,0 miljoen).

Materiële uitgaven

Het budget wordt per saldo met € 0,2 miljoen verhoogd.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO levert producten en diensten op het terrein van bekostiging van instellingen, financiering van studenten, examens, informatievoorziening, alsmede diensten gericht op de verbetering van de verbinding tussen beleid en uitvoering, waarbij de burger en instellingen centraal worden gesteld. Daarnaast verricht DUO werkzaamheden voor overige departementen en derden. Onderdeel van DUO is de Shared Service Organisatie Noord waarbinnen het Inkoop Uitvoeringscentrum en het Overheidsdatacenter zijn ondergebracht, welke dienstverlening verricht onder meer voor het concern OCW en haar diensten en andere overheidsorganen.

**Tabel 34 Exploitatieoverzicht DUO (Eerste suppletoire begroting 2024)
(bedragen x € 1.000)**

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
- Omzet	445.212	42.872	488.084
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	354.673	42.872	397.545
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	84.128	–	84.128
<i>waarvan omzet derden</i>	6.411	–	6.411
Rentebaten	–	–	–
Vrijval voorzieningen	–	–	–
Bijzondere baten	–	–	–
Totaal baten	445.212	42.872	488.084
Lasten			
Apparaatskosten	406.812	42.872	449.684
- Personele kosten	295.950	28.935	324.885
<i>waarvan eigen personeel</i>	248.475	24.443	272.918
<i>waarvan inhuur externen</i>	39.537	3.853	43.390
<i>waarvan overige personele kosten</i>	7.938	639	8.577
- Materiële kosten	110.862	13.937	124.799
<i>waarvan apparaat ICT</i>	30.261	3.614	33.875
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	27.219	3.451	30.670
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	53.382	6.872	60.254
Rentelasten	1.100	0	1.100
Afschrijvingskosten	35.700	0	35.700
- Materieel	13.000	0	13.000
<i>waarvan apparaat ICT</i>	12.500	0	12.500
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	500	0	500
- Immaterieel	22.700	0	22.700
Overige lasten	1.500	0	1.500
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	1500	0	1500
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	0	0	0
Totaal lasten	445.112	42.872	487.984
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	100	0	100
Agentschapsdeel Vpb-lasten	100	0	100
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting

De baten in de 1e suppletoire begroting stijgen met € 42,9 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024 (€ 445,2 miljoen). De lasten stijgen eveneens met € 42,9 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024 (€ 445,2 miljoen).

Baten

Omzet moederdepartement

De omzet moederdepartement in de 1e suppletoire begroting is € 42,9 miljoen hoger ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024. De stijging heeft betrekking op de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 16,7 miljoen), additionele werkzaamheden op het gebied van informatie- en systeembeveiliging teneinde aan de meest actuele compliancy vereisten te voldoen (€ 12,6 miljoen) en toegekende middelen ter dekking van gestegen huisvestingslasten (€ 1,7 miljoen) respectievelijk de vernieuwde IKB-regeling die effectief is per 1 januari 2023 (€ 5,0 miljoen). Daarnaast is sprake van meerkosten op het vlak van ICT (€ 1,9 miljoen), additionele dienstverlening op het gebied van examens (€ 4,1 miljoen) en het naar voren halen van de werkzaamheden van de subsidieregeling STAP-budget (€ 0,9 miljoen).

Lasten

Apparaatskosten

De apparaatskosten in de 1e suppletoire begroting zijn € 42,9 miljoen hoger ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024. De personele kosten stijgen met € 28,9 miljoen en de materiële kosten stijgen met € 14,0 miljoen. In de stijging zijn de toekenning van de eerder genoemde loon- en prijsbijstelling (€ 16,7 miljoen), werkzaamheden op het gebied van informatie- en systeembeveiliging (€ 12,6 miljoen) en de gestegen kosten voor huisvesting (€ 1,7 miljoen) respectievelijk IKB (€ 5,0 miljoen) opgenomen. Daarnaast komt de stijging voort uit meerkosten op het vlak van ICT (€ 1,9 miljoen), additionele dienstverlening op het gebied van examens (€ 4,1 miljoen) en het naar voren halen van de werkzaamheden van de subsidieregeling STAP-budget (€ 0,9 miljoen).

Kasstroomoverzicht

Tabel 35 Kasstroomoverzicht DUO (Eerste suppletoire begroting 2024)
(bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	20.231	0	20.231
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	445.212	42.872	488.084
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 409.512	- 42.872	- 452.384
2. Totaal operationele kasstroom	35.700	0	35.700
Totaal investeringen (-/-)	- 73.600	- 20.700	- 94.300
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 73.600	- 20.700	- 94.300
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 35.700	10.061	- 25.639
Beroep op leenfaciliteit (+)	73.600	20.700	94.300
4. Totaal financieringskasstroom	37.900	30.761	68.661
5. Rekening courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	20.231	10.061	30.292

Toelichting

Het kasstroomoverzicht is aangepast ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024 met de eerder genoemde loon- en prijsbijstelling en overige bijstellingen. Daarnaast is de aangevraagde leenfaciliteit verwerkt evenals de daarbij behorende investeringen en zijn de verwachte aflossingen op reeds afgesloten leningen aangepast.